

Szerkesztési iroda:

uri-utca és főtér takarékpénztári
szögleténél, (42. sz. alatt) I. emelet
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmegtelme levelek csak ismert
kereskből fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Béthy Lipót és fia könyvnyomdája,
hova hirdetések, előfizetési pénsek
és kiadás körüli panaszok bérmegtelme
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
1 évre . . . 14 frt	1 évre . . . 16 frt
1/2 . . . 7	1/2 . . . 8
1/4 . . . 3.50	1/4 . . . 4
1 óra . . . 1.90	1 óra . . . 1.40

Hirdetmények díja:

6 hasábos potit sor egyszeri hirde-
tésnél 6 kr. s minden következőnkél
4 kr. Bélyegdíjj külön 30 kr.
Nyílt-tér sora 15 kr

Előfizetési felhívás

„ALFÖLD”
1880-dik évi folyamára.

Előfizetési feltételeink a következők

Vidékre

postán küldve:

Jan.—decz.	16 frt — kr.
Jan. — jun.	8 frt — kr.
Jan. — márcz.	4 frt — kr.
1 óra	1 frt 40 kr.

Helyben

házhöz hordva:

Jan.—decz.	14 frt — kr.
Jan. — jun.	7 frt — kr.
Jan. — márcz.	3 frt 50 kr.
1 óra	1 frt 20 kr.

Az előfizetési összeget kérjük az „Alföld” kiadó
hivatalához, vagy pedig Bettelheim testvér urak könyv-
kereskedésbe legoroszabban postautalvány útján e hó
végeig beküldeni.

Az „ALFÖLD” kiadó hivatala.

Arad, decemberhó 20.

— Minden egyes törvényhozási actus,
minden egyes alkalom, hol a magyar nem-
zet s állam repraesentációjáról van szó,
sajnosan elárulja, mily szolgálékúvé fajult
a nép, illetőleg annak hivatalos képviselői,
s mennyire kivesszett keblükből a hajdani
önérzet, büszkeség s a valódi alkotmányos-
ság iránti érzék, mely a jog, a nemzeti ér-
dek s érület rovására sohasem szabad
hogy kapituláljon.

A magyar delegatio elnöke Haynald
érseknek a koronához intézett beszédét teg-
nap lapunkból ismerhetik olvasóink. —
Élményitőbb servilismust, a porban fetregő
föltétlen megadást engedelmes-
séget még nem fejezett ki egy a nemzet
képviseleinek köréből kiküldött testület ne-
vében semmiféle elnök a világon, mint a
különb tudományossága s jótékonyága
folytánigen tisztelt kalocsai bibornok-érsek
egy minden ízében alkotmányos fejedelem
előtt azt e beszédben tette.

E beszéd, mellözve az ő felsége iránt
abban kifejezett s valóban az egész magyar
nemzet érületét híven kifejezett hódoló
loyalitástól, röviden azt látszott kijelenteni:
„Parancsoljon velünk az udvar s a közös
kormány, a mit tessék, kívánjon bármily
nagy összegeket akármely kellően nem in-
dokolható célokra: mi magyar delegátu-
sok rögtön mindent vakon vagyunk készek
megszavazni, nem lévén más vágyunk, cé-
lunk s eszményünk, mint az udvar akara-
tának híven magunkat s hazánk érdekeit
alárendelni.” —

Az igaz, hogy tekintve a magyar dele-
gatio jelenlegi összehívását, s hogy kik
képezik abban a tulnyomó nagy többséget,
mily politikais értelmi nullakát szemelt ki
principálisuk Tisza ur az ő érdektársai kö-
zül, s hogy egy-két kiválóbb tagja kivéte-
lével, a többi mind a tizenhárompróbas
mamelukjai képezik: nem csodálható, hogy
ily delegatio élén az elnök csakis így
beszélhetett, s valóban beszéde egészen méltó
volt oly magyar delegatio többséghez,
mint a milyen jelenleg a nemzet kára,
mondhatni szégyenére, Bécsben alakos-
kodik.

Nincs valami kinzóbb s megalázóbb
egy nemzetre nézve, mint azon tudat, hogy
választott képviselőitől s sorsa intézőitől
sem Budapesten, sem Bécsben nem remél-
heti keserves sorsának enyhítését, hanem
ellenkezőleg látnia s tapasztalnia kell év-
ről évre, hogy magyar megbízottjai s
magyar kormányzói kegyetlenebbel,
rutabball s jellemtelenebbel bíznak vele s
kézségebben áldozzák fel anyagi existen-
ciájának különben is erősen inogó alaposz-
lopait s nemzeti méltóságát, mint azt bár-
mikor Bach vagy Schmerling tette!

De minek is az a nyomorult komédia
azzal a magyar delegatio-küldéssel, mikor
ez a formalitás annyi költségbe kerül, anél-

kül, hogy legkisebb becsületére s hasznára
válnék az országnak? Tudva előre, hogy
az országot körmei közé kerített Tisza-con-
sortium ugys vakon megszavaz mindent,
mit a közös hadügyér ő mindenhatósága a
katonapárt nevében követel: minek akkor
a képviselői diurnumon kívül naponta még
tiz—tiz forintba kerülő hatvan pic-
tus masculust Bécsbe küldeni? Ilyen
paritás, ilyen „alkotmányos” tényezőkről
szívesen lemond az ország, s ha már Tisza
ur kegyelméből s e m m i k sem vagyunk
— mert a magyar delegatio működésének
is eredménye annyi, mint semmi, — akkor
egyszerűbb s legalább olcsóbb, ha
mindjárt maga a képviselőház tudomásul
veszi a hadügyminiszter akaratát, s mind-
járt otthon Budapesten szavaz meg
mindent

Igy azonban csak évenként megújul a
szegény érzete minden jó magyar keblében,
ha látja, mily komoly megfontolás, mily
önérzetes magatartás s férfias erélyvel jár-
nak el az osztrák, valóban alkotmányhü
delegátusok, s látnunk kell, hogy a magyar
delegátusokat még arra is felhasználják az
udvarnál, hogy velük szavaztatják le a ta-
karékoskodni törekvő osztrák delegátusok-
kat. Valóban Haynald csüörtöki
beszéde, meg ez a mostani magyar dele-
gatio, meg a Tisza-kormány nem egyéb,
mint egy óriási felkiáltó jel, hogy ime meny-
nyire sülyedt s elfajult ez a magyar
nemzet!

Bécs, decz. 19.

A liberális klub ma este a kiegyezési bizott-
ság jelentése fölött tanácskozott. 74 képvi-
selő volt jelen, 37 a kormány
mellett, 30 ellene szavazott, 7
szavazati jegy üres volt. Ezen
eredmény után majdnem teljesen bizonyos,
hogy a kormánynak holnap meg-
less a megkívántatott 2/3 többség.
A véderő törvény tárgyalása a két ház által
kiküldött kiegyezési bizottság ma délelőtt 10 órá-
tól fél kettőig tanácskozott. A kormány részéről
jelen voltak Taaffe gróf miniszterelnök, s
Horst honvédelmi miniszter. Továbbá jelen
voltak a consultatio votummal bíró Traut-
mandorff gróf az urakházának s Cor-
nini grófa képviselőháznak elnöke. A bizott-
ság tagjai Colloredo herceg, Czartoryski herceg
Falkenhayn gróf, Hasner lovag, Hye báró, Rosz-
bacher tábornok, Schmerling lovag, Plenner
és Schönburg herceg az urakháza részéről; Olam
Richard gróf, Cziedik, Dzwonkowski, Lichtenstein
Alfréd herceg, Pfeifer Vilmos, Rechbauer, Smolka,
Weber és Zeithammer a képviselőház részéről tel-
jes számban megjelentek.

A megalakulásnál az urakházának tagjai
Schmerlinget, a képviselő Smolkát
választották meg elnökül. A mai ülés elnöksége
sorshuzás útján Schmerlingre esett.

A vita folyamában Rechbauer meg-
tette ismeretes indítványát, hogy a törvény egy
évre szavattassék meg, továbbá Cziedik in-
dította a bekezdésaim leszállítására vonatkozó in-
dítványát, de anélkül, hogy azt tovább fenntartotta
volna. A szavazásnál Rechbauer indítványa el-
vettetett, az urakházának határozata, vagyis
a kormány javaslata vala-
mennyi szavazattal egy ellen-
ben elfogadtatott. Eszerint a hadsereg
hadilészatának 10 évi megállapításáról szóló 2.
szakasz elfogadásra fog ajánlata-
ni a két háznak. A haladóparti Rech-
bauer nemmel szavazott, de a többi ellenzéki
tagok, a liberális klubhoz tartozó
Weber és Cziedik a kormány
javaslatára szavaztak.

A képviselőház holnap ülésében Smolka fogja
benyújtani a bizottság jelentését; az urak házá-
ban pedig, mely holnap szintén ülést tart, Schmer-
ling fogja a jelentést tenni.

Bécs, decz. 19.

A magyar delegatio mai ülésében Appo-
nyi Albert gróf interpellációt intéz a hadügy-
miniszterhez a magyar bõriparnak a hadsereg
szükségeitell szállításánál tekintetbe vétele tár-
gyában. Szóló utal a hadügyminiszter tavalyi nyi-
latkozata, hogy ezentul a magyar bõripart is
tekintetbe fogja venni, de eddig e tárgyban igen
kevés történt. Az osztrák-magyar konzorciumban
a magyar bõripar 13. százalekkel van képviselve.
A konzorcium nyolc országa között csak egy
magyar volt.

Attól lehet tartani, hogy az jövőben is így
lesz; de ezen segíteni kell. A magyar iparnak a
hadsereg szükségletei szállításánál aránylag a
quótához kell részt venni; ez az egyedüli igaz-
ságos arány. Esután szóló következő interpellá-
ciót nyújt be: Szándékozik-e a hadügyminiszter
az ajánlatok hirdetésénél oly eljárást követni,
hogy a magyar ipar a szállításokban a quóta ará-
nyában (31.%) részesíthessék?

Bolla őrnagy azt válaszolja, hogy ez
iránti szerződések még meg nem kötöttek; az
ajánlatok csak két nappal ezelőtt nyújtattak be.
Ezek bírálataánl igazságos eljárást fog a hadügy-
miniszterium követni: mindazonáltal a hadügyi
kezelés mint vevő tekintendő, ennél fogva kötele-
sége a legelőnyösebb ajánlatokat tekintetbe ven-
ni. Ez értelemben fog a hadügyminiszterium keze-
lési osztálya eljárni. (Helyeslés.)

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy nem
szabad kizárólag az olcsóságra nézni, mert ha a
versenynek korlátlan tér engedtetik, akkor a kül-
földi ipar csakhamar elnyomná a belföldit. Ő ra-
gasszódik azon követeléséhez, hogy a magyar ipar
a hadsereg szállításánál a quóta arányával megfe-
lelően részesíthessék, és végül kéri a hadügymi-
niszter, hogy az ajánlatok feljeli jelentést, még a
szerződések megkötése előtt nyújtsa be.

Az osztrák delegatio ma esti ülésében vita
nőkül második s harmadik olvasásban elfo-
g a d t a közös kormány előterjesztését az 1880.
évi január és február havi közös költségek fede-
zésére nézve. A legközelebbi ülés ideje bizony-
talan.

Felhívás

Arad szab. kir. közönségéhez!

Városunk közönsége minden alkalommal,
midőn szerencsétlen polgártársai iránt könyörü-
letet és jótékonyaságot kellett gyakorolnia, be-
bizonyítja azt, hogy kéaz az áldozatok hozatalára,
és részint törvényhatósági, részint társadalmi, ré-
szint hitfelekezeti uton számtalan jótékony egy-
letek keletkeztek s intézetek állítottak fel.

Ily intézetek a többek között a nő-egylet és
a helybeli izraelita hitközség által alapított két
árvaház.

Azonban ezen árvaházakban csak bizonyos
számu és felekezetű árvák lévén elhelyezhetők,
azon szerencsétlenek legnagyobb része, kik va-
gyontalan árvaságra jutván, a legnagyobb gon-
dozást igénylik, csak inséggel és nyomorral küz-
denek, mert a városi hatóság árvaház hiányában
kénytelen a gondozást, az ápolást oly egyénekre
bízni, kik arra majdnem kivétel nélkül az anyagi
haszonért üzletszerűleg vállalkoznak.

E szerencsétlen vagyontalan árvák érdekében
hivatkozunk tehát a polgárság jótékonyaságára és
könyörületeségére.

Alólirott bizottság feladatává tűnt ki egy oly
helyiség felállítását és berendezését, hol a vagyon-
talan árvák kellő ellátásban és nevelésben része-
süljenek.

A buzgalom s jóakaratra sikerült négy év
alatt 23500 frt tökélt előteremteni, de fájdalom,
ezen összeg nem elégséges arra, hogy egy a cél-
nak és igényeknek megfelelő árvaház felépítési
költségeit fedezhesse; e tökélt kell tehát gyarapi-
tani, hogy a cél minél előbb elérthesse.

Nagy összegekre rug azon kiadás, melyet a
csakhamar feledésbe menő szokásos újévi
üdvözlőkre költünk.

Azt hisszük, hogy emlékezetesebben az újévi
üdvözlést nem gyakorolhatjuk, mintha eme szé-
rencsétlen vagyontalan árvákról, kiket a mostoha
sors az ápoló s gondozó kezekről megfosztott —
megemlékezzünk, s azok érdekeinek előmozdítá-
sára fordítjuk azon összeget, mely az üdvözlőtek
által igénybe vétetik.

Ismerte Aradváros közönségének a jó és
nemes iránti lelkesedését, és ismerte a polgár-
ság szívében meggyökerezett felebaráti szeretetet
és könyörületeséget, hatósági jóváhagyás mel-
lett engedélyt nyertünk arra nézve, miszerint a
város közönsége által építendő árvaház alapjának
növelésére új évi üdvözlőtek megváltása címén
adományokat fogadhassunk el, s a célra ivatek
nyithassunk.

Felhívjuk tehát Arad sz. kir. város tisztelt
polgárságát, s felhívunk minden emberbarátot,
miszerint az alább megnevezett helyeken kitett
iveken „újévi üdvözlő megváltása” címén a hely-
beli árvaház-alap növelésére nevük beírásával
kegyadományait bejegyezni, és az adományt

az illető helyiség tulajdonosának, vagy megbízott-
jának átadni szíveskedjenek.

Ivek lesznek kitéve: a polgármesteri és fő-
kapitányi hivatalban, a helybeli négy pénztár-
ban, a kaszinóban s a Lloydban, Vas Mátyás,
Weitner József, Domonkos Lajos urak, ugy a
Zemplényi Sándor ur vezetése alatt levő városi
bérházi kávéházban, Bettelheim testvérek, Gyulai
István és ifj. Klein Mór urak könyvkereskedésében.

Az új évi üdvözlő megváltók neve az ado-
mány megjelölésével alólirott bizottság által a hely-
beli lapokban közhírré fog tétetni.

Arad, 1879. december 16.

Az aradvárosi árvaház-
bizottság.

Polgármesteri jelentés

a folyó évi december havi ár-
vizveszélyről.

(Vége)

A fentebbiek kiegészítéséül az Arad és Pécs-
ka között volt jégtorlaszok eltávolítása iránt tett
intézkedések eredményéről a következőket je-
lentem.

Az árviz-bizottság megállapodása folytán fő-
ispán ur ő méltósága december 8-án tárvárgöny-
zött a nagyméltóságú közmunka és közlekedé-
ügyi miniszteriumhoz, ugy szintén a temesvári
katonai parancsnoksághoz, hogy a robbantáshoz
szükséges dynamit kellő mennyiségben küldessék,
egyszermind intézkedett, hogy a helybeli állam-
építészeti hivatal s a várbeli hadmérnöki igazga-
tóság közgegel a jégtorlasz képaződésének helyét ki-
nyomozzák s megállapítsák.

A dynamit küldemény Temesvárról már 9-én,
Budapestről pedig 10-én megérkezvén, Zádor-
lakra szállítottatott, minthogy a nyomozások szerint
a torlasz ezen község közelében lévő felsőbb át-
metzésében képaződött.

A robbantások intézésére Budapestről egy
mérnökki tisztt küldetett le, kihez főispán ő méltó-
ságának utasítására Spilka László kir. folyam-
mérnök csatlakozott.

A robbantások már 10-én délután lerakat-
tak; főispán ur ő méltósága azonban e napon
Pécákára utazván, miután közvetlen tapasztalatai
s az ott szerzett értesülések szerint a Marost áta-
lában sűrű jég fedte, s így a szétrobbantott tor-
lasz alkatrészei a torlódás helyéről a víz által el-
nem vitethetett, s így meggyőződött, hogy a rob-
bantások által a kívánt cél el nem érhetik, 10-
én este intézkedett, hogy az eredményre nem ve-
zető tetemes költségekkel kapcsolatos robbantási
munka abban hagyassék.

Ezen intézkedés folytán 11-én a lerakott ak-
nák felrobbantattak, a munka további folytatása
azonban abban hagyott.

Spilka kir. folyammérnök szóbeli jelentése
szerint a robbantás hatása tetemes jég tömegre
terjedt ugyan ki, de eredmény csakis az esetben lett
volna romélfető, ha a torlasz mögött a meder vize
szabadon folyó állapotban létezett volna, s a rob-
bantása jégtorlasz szállár részein fokozatosan fel-
jebb-feljebb ismételtetnék.

A fentebbiekben vázoltam tekintetes közgyü-
lés a vész lefolyását, az annak megállítására tett
intézkedéseket.

Lehetséges, hogy a vázolás nem nyújt oly
képet, melyből a vész mérvét egész nagyságában
felismerni lehetne, azonban nem tartózkodom azon
meggyőződésben kijelentésről, hogy ily rémisztő ve-
szély városunkat ujabb fenállása óta alig fenye-
gette. — A katasztrófát követendő pusztulás s
nyomorral megközelítő fogalmat sem alkothattunk.
Ezek maradtak volna fedél s kenyér nélkül a tél
közepén, kik mindenüktől megfosztva a könyörü-
letre, — a város gondoskodására lettek volna
utalva!

S mégis ezen ezek közönnnyel tekintették a
vést, várták annak bekövetkezését, de eltávolítá-
sával nem törődtek s nemcsak hogy önön érde-
kükből, saját ösztönükkel nem siettek a védeke-
zésben részt venni, hanem a magas napibér mel-
leti munkától is vonakodtak.

Tisztelet a kivételeknek! Polgáraink közül
többen voltak, kik elismerésre méltó buzgalmat
fejtettek ki, de azon ezekből, kiktől teljes joggal
elvárható leendőtt, hogy a védgátakon áldozatkész-
séggel, erőfeszítéssel védjék városukat, vagyonu-
kat, családjukat, vajmi kevesen teljesítették kö-
telességüket!

S én ennek lehangoló s fájdalmas tudatában
kénytelen vagyok bevallani, hogy városunknak az
óriási veszélytől lett megmentése eszuttal sem la-
kosságnak érdeme.

Márószról azonban épen ezen tudat ösztönöz
arra, hogy azok érdemeit kiemeljem, kik a küzde-
lemben odaadással részt vettek.

Kedves kötelességemnek ismerek első helyen
Tabajdy Károly főispán ur ő méltóságát felelmi-
teni. — Ő méltósága a veszélytől fogva tel-

ve jóakarattal, a legmelegebb érdeklődéssel részt vett farsadalmunkban, osztotta aggodalmait, osztotta kimerítő küzdelmeinkben, az árvíz-biztonság tanácskozásait s intézkedéseit pedig oly tapintattal s eréllyel vezette, mely a tett intézkedések sikerét majdnem kivétel nélkül biztosította.

Ő méltóságának a legnagyobb elismeréssel s mély hálával tartozunk.

Mivé lettünk volna a cs. kir. katonaság, a kir. honvédség nélkül? Ők voltak azok, kik polgárságunk jobbainak csekély számával szakadatlanul küzdöttek értünk, küzdöttek Aradért.

A várnak a 33 ik gyalogezred két, s a 46-ik gyalogezred egy, összesen tehát 3. békélőben álló zászlóaljából csekély helyőrsége, a 11. honvédszázalajnak kiképzés végett bevonulva levő ujonczai időközönként felváltva szünet nélkül ott dolgoztak, hol a veszély leginkább fenyegető volt, s ha az ő segítségüket nélkülöznék, a víz már 8-án áttört volna a gátakon.

Adószunk e derék katonáknak, adószunk az őket vezénylő, helyzetünk iránt meleg érdeklődést tanúsított, a segélyt a legkésebbesen nyújtó parancsnok, különösen György Armin és Prohászka Frigyes tábornok uraknak, valamint az egész tisztikarnak a közismeréssel, hálánk kifejezésével.

A 14-ik sz. huszár és 3. sz. honvéd lovas ezrednek közbiztonsági szolgálatra kirendelt legénysége szintén buszgon járt el feladatában.

Nagy érdeme van városunk megmentésében Stiny Lénárd t. főmérnök urnak, az I. erdélyi vasut érdemes üzletvezetőjének.

Az ő buzgalomának, városunk iránti jó indulatának, nemossziviségeknek eredménye volt, hogy 8-án este 182 munkást kaptunk akkor, midőn a munkások hiánya miatt a legrosszabb bekövetkezéséül kellett tartanunk. — Deczember 9-én ismét általa jutottunk azon 200 újabb munkáshoz, kikkel a már kimerült munkásokat felváltani s a védekezést pihent erővel sikeresen folytatni képesek valánk. — De ezen kívül Stiny ur mint kiváló szakfőúr bennünket a védekezési munkálatokra nézve tanácsaival is támogatván, városunk irányában teljesített nagyfontosságú, önzetlen szolgálatait által hálánkat teljes mérvben kiérdemelte.

Pálffy József kir. főmérnök ur ismert eréllyel s szakavatottságával nemcsak az árvíz-biztonság tanácskozásainban, hanem a védőgátak veszélyezett részein való munkálkodásaival is hasznos és fontos szolgálatokat tett.

Boros Béni t. főmérnök ur, az Arad-körös-völgyi vasut igazgatója az Erdélyi vasut átereszének eltorlaszolását, úgy a reá bízott egyéb szakteendőket méltánylára érdemes készséggel teljesítette.

Nachlovazky József kir. mérnök ur az I. sz. szilip eltorlaszolásánál.

Stanisavljevics Mátyás kir. mérnök ur a radnai-uti védekezésnél.

Petrovits Arzén kir. mérnök ur az alsó védőgát részek megvédésénél méltánylandó buzgalmat tanúsítottak.

Már az 1877. évi árvíz alkalmával tanúsított munkásságáról ismert Csereghy Mihály mérnök ur a veszély első hírére magát a hatóság rendelkezésére bocsátván, a veszély egész ideje alatt szakadatlanul, mondhatni pihenés nélkül a legnagyobb munkásságot, buzgalmat fejtette ki; az ő éberségének, fáradhatlanságának és eréllyének tulajdonítható, hogy a Stankovics féle kőrtől a védőgátak szerelést veszélyeztetett része megvédett.

Bodányi Ödön ur, a körös-völgyi vasut vonalmérnöke, a védekezési munkálatokban önként részt vevén, a III. sz. szilip eltorlaszolásával s a szomszédos védőgát részeknek különösen deczember

8-ika éjjelén lett sikeres védésével nagy feladatot oldott meg, s működésében dicsőreos buzgalomnak s kitartásnak adta jeleit.

Az árvíz-biztonságának az ülésekben megjelent tagjai feladatuk fontosságának tudatától áthatottan igyekeztek feladatuknak megfelelni.

Polgáraink közül, mint már fentebb is érintetttem, többen odaadó munkásságot s áldozatkész-gét tanúsítottak.

Először emlitem Dományi József törvényhatósági bizottsági tag urat, ki a II-ik sz. szilipnél s annak környékén ritka áldozatkészésszel s páratlan buzgalommal vett részt a mentési munkálatokban; ő éjjel-nappal egyaránt őrködött; s mindig ott volt, a hol a veszély mutatkozott, s kellett dolgozot és mint hatósági biztos intézkedett.

Kiváló érdemet szerettek továbbá Petrovits Tivadar, Nikolits Péter, Dániel Béla, Boros József Jirasek Lajos urak munkásságuk, éberségük s készségük által; továbbá Kishalmy Ferenc törvényhatósági bizottsági tag ur, ki az élelmészeti teendőket Bund főszámvevővel megosztván, azokban nagy szorgalommal s pontossággal járt el.

Elismerésre méltó tevékenységgel részt vettek a külső és bel teendőkben: Hercz Miksa, Csobán Mihály, Barabás Péter, Kövér Gábor, Nachtnébel Ödön, Robitek Gusztáv, Hász Sándor, Várhelyi László, Antonovics Miklós, Tedeachi Viktor, Treitler Antal, Winkler Vilmos, Bartl Károly, Hesz Ödön, Brunhuber Kálmán, Ösz-Szabó János, legifj. Dengi József, ifj. Kémárki József, Fikler József, Péterfy Antal, Krausz Sándor, Réthy Viktor, Török Dénes, Berta Kálmán, Lászka Ferenc, Zadravác Ödön, Domonkos Lajos, Ficzó Ferenc, Radován Koszta, Macsinik János, Lechner Károly, Kertay Ede, Kondorosi József, Radován Mita, Porozán János, Titus József, Szibik N., János János, Vargusza Károly és Rózsa Mátyás urak.

Különösen is megemlítenének találok Haslinger János és Klein Samu makói illetőségű 46 ezredbeli közbiztót, kik bátran berohanva az árba Virágh főmérnök jelentése szerint, életük kockázatával kiváló szolgálatokat tettek. — Továbbá Dániel Endre műegyetemi tanult, ki munkások hiányában a legnehezebb munkákat fiatal kora dacára, példás buzgalommal, kitartással teljesítette.

A tisztviselői kar, mint mindig, úgy a veszély közepette is pontosan s híven teljesítette kötelességét.

Virágh Lajos főmérnök mindenütt, hol reá szükség volt, de különösen a II. sz. szilipnél s kiválóan a part-utczai gát részen, tehát a legveszélyesebb pont megvédésében páratlan buzgóságot, szíves kiartást, ügyességet s gyakorlatiaságot, intézkedéseiben pedig higgadságot, megmondóságot tanúsított s az általa vezetett védekezési munkálattal, a szakértők véleménye szerint, nemcsak eredményileg, de technikailag is teljes sikert aratott.

Schmidthauer Antal almérnök a reá bizottságakat szakértelmével, ügyességgel, pontosan teljesítette s úgy a védőgátakat, mint más kiküldetési alkalmával bebizonyította, miszerint benne egy megbízható saakközveget birunk.

Urbaný János főkapitány a nála rendkívül összehalmozódott végrehajtási teendőkben, a munkások, a fogatok karhatalommal való kirendelésében, a közrend fenntartását tárgyaló s a helyzet kivételssége által igényelt számtalan intézkedésekben buzgalommal, eréllyel és tapintattal járt el s kezdetben a védőgát veszélyezett pontjain a védekezésre felügyelt.

Parecz István, Csiky Károly tanácsnokok, Dániel Kálmán közgám, Sarlot Domonkos t. ta-

szertető. Szolgalelkű nép mivelt nem lesz soha. —

Ez a meggyőződés azonban nem akadályozza meg, hogy magasztalás ne nyilatkozzék a horvát nép azon alakjairól, kiknek szereplését erő, önállóság és lelki emelkedettség tünteti ki. Ezek között első helyen áll Jellasics. Magyar ember azt természetesen találja, hogy a bécsi Arsenal dísztermében Jellasics szobra a nagy osztrák hadvezérekéi között van felállítva: oda odakül; ő se retirált többet, mint a többi: hanem az mégis sajátosságosan hangzik, ha valaki Jellasicsot nagy hazafiának, polgárnak nevezi. Tiszt nem a megszokott magyar felfogásból, mely Jellasicsot a kamarilla alárendelt eszközének, bábjának tekintti, indul ki; ő Jellasicsot forradalmi embernek, Ausztria ellen rajzolja. Olyan Lafayette-féle azonban: agitátor és udvaronc, mint a két világéssz hős, kinek kezében van a kard, és kezében van a birodalom sorsa. A birodalom sorsát ő maga erőszakkal önkény, a kardot pedig a magyarok verik ki akaratuk ellenére a kezéből. Ő a szívallem akarta a birodalom vesérserepére jutatni; nem erőszak, nem kényeztetés, de békés forradalom után, az uralkodóház önkényes kezdeményezéséből. Elmondja Jellasics tevékenységét ez irányban, az akadályokat, melyekre az udvarnál talált, míg végre sikerült, legalább színel, elfogadhatni propositionit; hősiességét a magyarországi harcokban, különösen a pákozdi csata utáni megzsaladását, mint az osztrák birodalom egységének megmentésére tett nagyszerű erőfeszítést írja le. Akkor a bécsi forradalom ellen egyedül az ő serege állt készen: a birodalom ellen kezében tartotta. És mi lett jutalma? A haroz után elfeledték, mellőzték, s a vitéz bán melancholiába esve, bánatában nem sokára meghalt.

Finom és találó a guny, melylyel a duodecim államok, mint Montenegro, létezési jogosultságát támadja meg. Ő Montenegróban nem utazott, de találkozik a montenegrói fejedelem elcsapott udvari festőjével, s ez a találkozás alkalmat ad neki a feketehegyek urának titkos politikájával megismerkedni. A fejedelem képtára egyszerűságra a festő műterme; e mellett még a senatus tanácskozási helyiségéül is szolgál, s hogy e hármazozál meg jobban megfeleljen, a fejedelem, mint a billárd-játék nagy kedvelője, két billárdot tétetett bele. A montenegrói lojalitás nép nagy megelégedéssel értesült ez esetről, s e nemzetmiveldési eredmény emlékeül az államtanács házat ma-

násnok a védőgátakon s más kiküldetéseket teljesítésében kiváló szolgálatokat tettek.

Bárdy István alkapitány a radnai-ut sikeres megvédésével méltánylandó érdemeket szerzett; nemkülönben László Emil rendőr a Stankovics-féle kőrtől hosszú és fáradalmas működésével jó szolgálatokat tett.

Menesághy János gáji alkapitány az árvíznek a pécsai ország-uton való áttolulását erőlyes intézkedéseivel meggátolván, az ő érdeme, hogy nagy területű szántóföldek s esetleg Gáj külváros a víz által el nem borítottak.

Különösen említésre méltó Kovács József építészeti felügyelő ritka szorgalom, fáradhatlansága s buzgósága; úgy Nyári Béla rendőrhadnagynak a belső szolgálatban kifejtett erőlye s pontossága.

Hofbauer Lajos t. főjegyző, Varjassy Lajos aljegyző, Kádas Kálmán fogalmazó, Somogyi László alkapitány, Gily Ede, Budáti István fogalmazók, Moldován Mihály mérnökhivatali segédtsit, Kilényi János számtiszt, Madarász Antal, Rózeay Pál, ifj. Moszózy Gábor és Nessel Ferencz irnokok, a bel- s külsőszolgálatot példás szorgalommal teljesítették.

Bund Henrik főszámvevő a rendelkezésére adott Zikó János városgazdával s az adóügyi osztály közgeivel a munkások élelmészését kezelte és a szükséglet beszerzésével éjjel-nappal szakadatlanul foglalkozott.

Jó szolgálatokat tett Schauer Ádám vámfelügyelő és Boxberg Frigyes utozatistitási felügyelő.

A gyalog s lovas rendőregénység a vész egész folyama alatt pontosan teljesíté a kimerítő szolgálatot.

A városi utkaparók s az utczasaprók pedig már deczember 4-ike óta majd a hó esésében, majd a dermesztő hidegben végezték a nagy s nehéz munkát.

Tul vagyunk a veszélyen! Az ég megóvott bennünket a csapások egyik legrémesebbjétől — a téli árvízről; de most tekintes közgyűlés tekintsük az átküzdött bajt komoly intésül arra, hogy cselekedjünk.

Két év alatt kétszer fenyegetett a végzet, két csapást küldött reánk, a harmadikot bevárunk, s azzal polgártársaink élete s vagyonának biztonságát ismét a jó sserenesére bízunk nem lehet, nem szabad!

Cselekedjünk tehát a védőgátjainkat olyként alakítsuk át, hogy azok a városnak minden eshetőséggel szemben a lehetőség határain belül teljes biztonságot nyújtsanak.

Ez oly kötelesség, melylyel önmagunknak tartozunk, s melynek teljesítése korántsem áldozat akkor, midőn ezek árán százezrek, milliók kockázatát távolítjuk el.

Ha a sors úgy akarván, az ár városunkba tört volna, polgáraink kiszámíthatlan kára mellett közegéi penztárunkra jóval több kiadás neheztelendett, mint a mennyit a védőgátaknak kellő kiépítése egészen igénybe vehet.

Nem a kiállott veszély utáni osüggotegség okozta elfogultság, hanem a nyugodt megfontolás, a kötelességérzet ösztönöz tehát azon meggyőződésem kijelentésére, hogy a tekintetes közgyűlésnek első s elhalasztatlan teendője annak elhatározása: miszerint a védőtöltesek a város kérelmére a magas kormány által alakított vegyes bizottságok 1878. és 1879. évben tartott tárgyalásai alkalmával megállapított módokat szerint még az 1880. év folyama alatt felépítendők.

Ezzel egyidejűleg bátor vagyok a következőket javaslatba hozni:

1-azör. A védőtöltesek által átszelt telkek külső része egészen, a védőgát előtti magán telkek pedig

is Bigliardi-nak nevezik: jeteül, hogy ott a béke és háborúrol, a kereskedelmi és vámszerződésekről két karambole között szoktak tanácskozni.

Zágrábból Post felé utazik, s Zákányánál Magyarországra területre lép.

Oly kitűnő írónál, minő Tissot, a csim, az első benyomás, az első lap, elég, hogy tájékozzuk magunkat az író eszéltatai felől; jeles írók minden sorában benne van az író jellege, de benne a szempont is, melyből tárgyat tekint. Tissotnál ez első lapon kifejezve találjuk ezt, midőn azt mondja, hogy Magyarországon szükség van a kendertermelésre, hogy legyen mivel akasztani. Ez a főcszme, ez az alap gondolat; a mit Magyarországról elmond, mind csak ennek a themának kiemeléseül, ellentétéül, árnyéklataul, illusztrációjául, szóval keretétül szolgál: Magyarországon az akasztófák házaja.

Szerinte a magyar paraszt népnek csak egy költésese van, melyet cultivat: a betyárismus epopaeája.

Nem mondhatjuk hogy ebben igazságtalanul ítél. — Tény: hogy a mi népnket érdekl a nyers bátorság durva tréfiája, életveszélyes játéka a halállal; rokonzengejven viselkedik a betyárkór iránt, védi, pártfogolja őket, s haláluk után megénekli: — idealisálja. Mig ez az érzelem nyilatkozik, addig lehetetlen, hogy e népnk helyes érzelke legyen a munkáseletről, a munka által szerzett jólét és becsületről, addig Tissotnak igaza van.

A magyar ember urnak született és ur akar lenni. A munka nálunk szükség és szegény. A francia polgár magával együtt sirjába téteti a börtönt; a magyar iparos az utczára röstall vele kimenni vasárnap. Tissot erre vonatkozólag egy érdekes megfigyelést tesz. — A vasuton együtt utazik egy szabóval, ki nagyon tekintélyesen viseli magát és nagyon hasonlít Andrásyhoz; ugyanoly tatárjellegű arca, buskomoly arckifejezése és bodros hajfűrjei vannak. A jámbor szabó meg lehet sohase gondolt erre, de hát Tissot ráfogja: bizonyosan azért olyan komoly, mert azt hiszi, hogy őt az új ruhájában mindenki Andrásyának nézi, és senki nem gyantja, hogy ő csak szabó.

Ugyanazon a vonaton viszik a Bosznijába induló katonaságot is. A harezias kínésűl katonaság meglepi, különösen a jókedv, melylyel a csatába mennek. — Jellemzően írja le a fukat, kik dalolva mennek az ellenség ele, isszák a pálinkát, azidjika a németet, és a kobászt a mit esznek, a markukban tartják. — Bár ez egy kicső az eti-

egy bizonyos távoliságra kisajátításának, részint azért, hogy a védőgátat át való közlekedés meg-szünne tessék, s a védőgát minden idegen területtől elkülöníttessék, részint pedig azért, hogy a gátak kiépítéséhez szükséges földanyag közvetlenül a gát közeléből emeltessék ki, mely annál kívánatosabb, mert ez esetben a védőgát gyorsabban el-készülhetnek, s mert a tetemes mennyiségű föld-anyagnak távolról oda fuvarozása a kisajátított földterületek áránál magasabb összeget venne igénybe.

2-azör. A védőtöltesek belső részén a telkek bizonyos része szintén olyként kisajátítandó, hogy ott a töltés szélesítéséhez elegendő terület nyeressek, s a gátfentartási szabályzatnak megfelelő tér szabadon maradjon:

3-azör. A meglevő védőgátak átalakításával egyidejűleg a fautasztól a városáig az árterben emelendőnek tervezett, a magán telkeken átvonuló, különben is rossz talajra rakott a fograkozástoljes jelenlegi védőgát részt feleslegessé teendő új védőgát szintén felépíttessék:

4-azör. A radnai utnak az ártérrel szomszédos felső része a védőgátak magasságára ugyancsak az 1880. év folyama alatt felemeltessék:

5-azör. A nagyméltóságú közmunka és közlekedési miniszterium felkéréssek: miszerint az 1878. és 1879. évben működött vegyes bizottság tárgyalásai alkalmával létrejött megállapodások végrehajtása iránt intézkedjék, s ahhoz képest a temesvári vasut s Mikalaka közszeg, úgy az erdélyi és temesvári vasutak közötti gátak kiépítésére az engedélyt adja meg; a vár rajonjába eső védőgát vonalnak most már az 1877 évi árvíz felett 1 méterrel leendő emeléséhez pedig a nméltóságú os. kir. közös hadügyminiszterium beleegyezését eszközölje ki.

E tárgyban egyidejűleg Ő cs. kir. apostoli Felcségehez is kérvény volna intézendő.

6. A magas kormány felkérőndő, miszerint tekintettel arra, hogy városunk jelzálogul szolgálható tehermentes ingatlansággal nem bírva, kőcsönt nem vehet fel, a védmunkálatok költségeinek fedezésére 100.000 frtg terjedő államhitel engedélyezzen, mely 10 évi részletben volna törlesztendő.

Ezek után:

7. Egy szakbizottság küldessék ki, mely az átalakítandó s újból építendő védőgátak tervét s költségvetését haladéktalanul készítsa el, egyezsere mind a kisajátítandó területeket állapítsa meg s vétesse fel.

8. Ugyanezen bizottság vegye vizsgálat alá a radnai úti vízreterest, a szilipeket s a vízlevezető nyílások záró készülékét, s az itt észlelték alapján a tendőkre nézve tegyen javaslatot.

Ezzel indítványomat, illetőleg javaslataimata tekintetes közgyűlés böles megfontolásába ajánlvá, jelentésemet azzal rekesztem be, miszerint az árvíz-okozta eddig ismeretes kiadásaink 7385 ft 34 kr-ra rugnak.

Ar árvízbiztonság állandó ülséről felvett jegyzőkönyvet s egyéb iratokat /- alatt csatolom. Arad, 1879. deczember hó 17-én.

Salacz Gyula, polgármester.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara

következő felterjesztést intéste a képviselőházhoz az utakról szóló törvényjavaslat 9. §-ának megváltoztatása érdekében:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Az utakról szóló törvényjavaslat 9. §-ának harmadik bekezdése a gyárak, ipartelepek s nagyobb vállalatokat, ha nagyobb mérvben veszik az

Folytatás a mellékletben.

quette ellen van; Tissot nem itéli el őket: mit tegyenek szegény katonák, mikor az osztrák generalisok nemcsak a csatába vesetik őket, de a dé-jounerhez még csak szervettet sem adnak.

Zákányban bemegy egy parasztházba, ott megbújulja a piros kukoricát az eresz alatt, meg a piros oszmát a menyecskék lábán, kimegy a pusztára, szakadó záporban, alkuszik a fuvarosokkal, kik hosszúszerű pipákból akár esik, akár fu, egyforma egykedvűséggel pipáznak s egyformán nem felelnek az utas kérdéseire; mindent megdi-csér, mindent szepnek, jellemzőnek talál, egészen el van ragadtatva a magyar parasztnők finom kis lábaitól, melyeknél szebb lábuk az andalusiai táncosnőknékné sincs; a magyar paraszt-életől, melyet azon idylli élethez hasonlít, minőt Homér korában éltek az emberek, midőn még őseik viselőtét, szokását, jellemét minden vidék híven megőrizte; csak egy dologgal nincsen kibékülve: a hajuk rendezésére nagyon kevés gondot fordítanak. El kell ismernünk: igaza van; esen a téren még nagyon hátra vagyunk, nálunk nagyon sok ember van, kinek még csak sejtelmé sincs azon korszakot alkotó jelenségekről, melyek a fodrászat történetének a la Titus, a la Bichon, en herisson, en frégate, a la paysanne, en cabriolet név alatt ismeretesek.

A leírások, a miket a tájakról ad, remekei a leíró költészetnek; egy-egy dombor-mű mindenyik. Egy-egy vonás egész tájképet állít szemünk elé oly közvetlenséggel, hogy a festő után a le tudná rajzolni. — A zágrábi vidék, az erdő, a pusztai látogatás azzal a finom observáló tehetséggel vannak rajzolja, mely a legegyszerűbb, legminden-napibb jelenetben is észreveszi a költői szépséget s ki tudja emelni a jelentőséget. — Egy költő műve ez utirajz, a ki leírja a mit lát, elbeszéli a mi történik és visszaadja a mit hall, és egy ügyes reporteré, a ki nem vizsgálja kritikailag a forrásokat, nem csinál lelkiismeretességet a részletek szoros történeti hűségéből; gondolja, ha úgy volt, akkor igazat mondtam, ha nem úgy volt, én nem vagyok oka, hogy mért nem úgy volt.

Előadásának ebbe az osztályába tartozik az a tudósítás is, melyet Bem által küldet Kossuth-hoz, melyben Bem az ellenség felett nyert győzelmét e három szóval jelenti:

Bem ban... bumm!

Hogy hol vette Tissot ezt a történeti adalékok nem tudom, az ő lelke feleljen róla; én úgy mondtam el, a hogy ő írta.

Az „ALFÖLD” tárczája.

Párisi tárcza.

—december 18.

— Tissot „La Hongrie inconnue”-je. —

A satyrikus írónak előnye az, hogy bármennyire nagyit, tuloz, torzít, mégis talál: a torzított kép alatt mindenki ráismer az igazi vonásaira, nemcsak, de felismeri az igazságot is. — Tissot egy ilyen satyrikus író: egy nevető Demokritos, ki könnyed, vonzó e beszédes modorában, élvezetes tárcza alakjában nagy igazságot mond el. Ő nem egyes emberek gyengeségeit teszi neveltségessé: a népek és nemzetek tipikus hibáit tünteti ki.

A berlini junkerek feljajdultak, mikor a cultúr-kampf jelszava alatti szédelőgést feltárta a világ előtt, s a tények puszta előadásával bebizonyította, hogy az erőszak nem műveltségi tényező, s a mit egyik nép a másikról erővel rabol el, azt erővel megtartani, élvezni nem fogja; az elrablott kincs csak fényűzést szül, de nem adja meg a munka szeretetét, a munka szellemét, a munka megbecsülését, mely az állam hatalmának alapját képezi, s a népek jólétére döntő befolyással bír. A milliárdok honában nem maradtak meg a milliók, visszavándoroltak oda, honnan elraboltattak a kifosztott, lealázott Franciaországba, mert itt van a munka, az értelmiség és a szabadság. A győztes Németország összeeseküvés, proscriptió, me-renylet és nyomor házaja; a levert köztársaságban pedig jöllett, gazdagság, olosóság, bőség honol; egyedül állam a világban, mely az addó nem hogy szaporitán, de évről-évre lejjebb állítja.

Jelen művében Tissot Szent-István birodalmával foglalkozik. Műve első része, mely már teljesen megjelent, Horvát, Dalmátországot és a tengerpartot ismerteti. Párisból Olaszország felé jön, s először is Fiumét, Triestet, Polát látogatja meg. Ez bennünket, mint magyarokat kevésbé érdekel; a tengerpart lakossága olasz és szláv, észrevételei a mi népnket nem érintik. Aután átjön Horvátországba s a Határvidékre. Elfogultatlanul, sőt rokonzsevvél nyilatkozik a szláv népről, dicéri annak szorgalmát, egyszerűségét, engedelmességét, de minden sorában láthatlan be-tükkel ki van fejezve az alap-gondolat, hogy ez nem miveltőddere hivatott nép, mert hiányzik benne a miveltőség egyik feltétele: a szabadság

utakat igénybe, igaz vagy kézi munkával különösen is megpróbáltatások mondja ki és kimondja továbbá azt, hogy a megrovás mértéke nem a vállalatok nagyságától, hanem csupán azon mértéktől függ, melyben az utakat veszik igénybe. E megrovás lehet pénzbeli és ekkor egy telepre 500 forintnál több nem róható ki, de lehet valamely utvonalonak a vállalat általi fenntartása is. Ezen megrovás a vállalat megállapítását követően a közgazdasági bizottság által állapítottat meg.

Az utakról szóló törvényjavaslat idézett szakasza által az iparvállalatokra oly teher hárítása tervezett, mely kizárólag azok telepeit sújtaná és a melyet az ország egyéb lakosai nem viselnek, már ezen oknál fogva in, kötelezősnek az ellen kérelmezőleg felzárolni. Ha az idézett szakasz intencióját tekintjük, mely az indoklás szerint abban áll, hogy a gyárak és más ipartelepek, melyek aránytalanul vesznek valamely utat igénybe, míg annak fenntartásához kellő mérvben nem járulnak, azon arányban terhelhetesnek, melyben az utat igénybe veszik, lehetetlen nem aggodnunk a felett, hogy midőn a törvényjavaslat egy irányban a legteljesebb igazságra törekszik, míg minden más irányban azt valószínűsíthetetlen, akkor valódi célzatával ellentétben gyakorlati igazságtalanul tulterhelte és nem egyszer a hatóságok önkényének gyakorlására fog alkalmat szolgáltatni.

Ezen véleményünket a következőkben van szerencsénk indokolni. Az érintett szakasz első két bekezdése a közmunka-adó kuleszt szabályozván, meghatározza, hogy ezen adó ki által és milyen arányban fizetendő. Az elsőszori adótörvény kivételével az ezekben az arányban részre megjelöl, mert midőn megállapítja, hogy mindenki, ha egyenes adót fizet és vonó állattal bír, bizonyos számú igazságot, mindenki, ha egyenes adót fizet, de igavonó állattal nem bír, bizonyos számú kézi napzsámot tartozik leszállítani, vagy megváltani, általános érvényű, mindenkire kiterjedő, aránylagos terhet ró ki. Ezen két kategória nézetünk szerint az ország minden adófizetőjét tényleg magában foglalja és azok felállítását mellett a javaslat úgy intézkedik, hogy mindenki tudhatja, mit tartozik közmunka címén teljesíteni. S ha dacára ennek, az iparvállalatokra és az ipari célszerekre, az általános közmunkakötelezettségen felül még külön terhek is rovatnak, ez oly kivételesen kedvezőtlen elbánás, mely a közmunka-igényekért bizonyára sokkal kevésbé megfizetendő, mint a kézi arányvállalatok fejlődésének, oly elbánás volna ez, melyet az ipar nem érdemel, de amelyet annak mai helyzetére el sem tudunk. Midőn az iparfejlesztés szükségét országunkban nem győzik eléggé hangsúlyozni, midőn a társadalom minden rétegében annak előmozdítására irányuló törekvés észlelhető, midőn több esetben maga a kormány ezen kamara véleményét is bekívánta az iránt, hogy adózási könnyebbségek által mely iparágak lennének nálunk meglehetősen kedvező, akkor az ily kivételesen kedvezőtlen eljárás ajánlását az annyi nehézséggel küzdő, sokszor csak is tetemes áldozatok árán fenntartható régió ipartelepekkel szemben nem reméljük volna.

Ellentétben ezen eljárással a törvényjavaslat szellemével, mely a közmunkatehernek lehetőleg egyenletes, de csupán bizonyos kétségbevonhatlan ismérvek szerinti kirovására áll. A kötelezettség mértékének felismerhetőségét és minden kétségen felül álló megállapíthatóságát tünteti ki célul a javaslat, mert a közmunka-igény szabályozását éppen ezen cél elérése tette szükségessé. És mégis mit tesz a törvényjavaslat az ipartelepekkel szemben? Ezeket a közgazdasági bizottság discretionárius hatalmának veti alá a szokásos adózási ismérvek mellett kirovandó adón felül még az utak használatának mérvéhez, vagyis végelemzésben a bizottság belátásához képest,

Adja a magyar kulturtörténelem szótárát is: bunda, cipő, fókó; csak még a fakilincshánylik, pedig ez is magyar találmány; közbe-közbe néprajzi adatokkal, hogy a magyar parasztleány ha ő szoknya nincs rajta, ki nem mer menni az utcára; a magyar ember télen-nyáron asztrachán cipőben jár; a kántor a templomból kijövet magyar táncmozgást játszik az orgonán, s a hívők az ájtatosság elvégzése után csárdáslepedőben hagyják el a templomot.

Hanem a mi a legérdekesebb: betyárt nem látott. Pedig ezt a párisi közönség megköveteli. Magyarországon lenni és békességben keresztülkaszni utazni a nélkül, hogy a haza szála meggyöngyösüljön, ezt az utolsó philistér is megteheti, de nem egy francia író, a ki könyvet akar írni az akasztókat honáról. Ez nagy malheur; de ezen már segíteni nem lehet. Sobri, Patkó, Róza Sándor olyan udvariánok voltak, hogy ezelőtt 10—20—30 évvel a magánéletbe vonultak vissza, memoirs-jaik megírása végett, és nem várták be Tisza-ot látogatásukat.

De a szelleműs francziát nem hagyja el lelkieljárás: felkéri házigazdáját, beszéljen neki a betyárokról; majd fog 3 annak elbeszélése után írni csodálatosnál csodálatosabb dolgokat a szegénylegénység fokozatos fejlődéséről a betyár oligarchia megalakulásáról, a miket a párisi közönség nagyon érdekelnek találja — és hinni fog.

A háziur nem szól semmit, feláll, hosszú száru pipát hoz, megkínálja pipával őt is, megötömi a pipát, rágyújt, bodor füstöt ereszt, aztán így kezd a beszédét: Ezelőtt tíz évvel éppen ilyen szép holdvilágos este volt, mikor a betyárok hosszú betörték stb. ebben a tenorban végre az olvasó sok hányattatás után azon meggyőződésre jut, hogy létezik Magyarországon bizonyos Mylfait nevű betyárfejedelmek, ki hogy a legnépszerűbb emberek egyike volt, mutatja az, hogy Tisza-ot, egy francia író érdemesnek tartja őt, mint a magyar lovagiaság eszményképét tüntetni fel, a mi mindenesetre ellentétes a mellő törekvés a nekünk Tisza-ot a legnagyobb elragadtatással kell üdvözölnünk, ha csak olyan gyöngédtelem nem akarunk lenni, hogy az igit tisztelt Mylfait urat — dacára Tisza-ot bizonygatótételének — azért a csekélységért, mert híre soha nem hallottuk, nemzetünk képviselőjével elismerni vonakodunk.

Szendy Béla.

külön 500 forint terjedő közmunka-adó megállapítását mondja ki. Önként felmerül itt azon kérdés, hogy vajon az ország egyéb adózói kivétel nélkül azon arányban használják-e az utakat, a melyben fenntartásukhoz járulnak? Vajon azon fuvaros zsellér, aki két lova után három két állattal teljesítendő napszámot szolgál és az év két-harmadát országúton tölti, aránylagos terhet visel-e? És ha ennél nem látszott szükségesnek correctivumot állapítani meg, ha az ott nem volt, az igazság követelménye, miért szükséges itt és miért igazságos egyedül az ipartelepekkel szemben? Vagy megállapított ismérvek szerinti megadóztatás mindenütt, vagy pedig, ha ez ugyan lehetséges, az utak tényleges használatának meghatározása mindenkire nézve: ez az igazság. De adott ismérvek szerint adóztatni egyfelől, másfelől pedig az így mutatkozó eredményt még külön is corrigálni, nem felel meg az osztó igazság kívánalmának. De ha közelebbről tekintjük a dolgot, ezen eljárás a társadalom egy osztályára nézve sem kívánatos. Mert a nagyobb gyárak azon vidékeken, melyen működnek, mezőgazdaságot és forgalmat hathatósan előmozdítják. Ez áll első sorban a szesz és cukorgyártásról, mert ha már ezen gazdasági iparágak a létező sajnos hatású adótörvények befolyása alatt egyes forgalmi gyűpontokra szorultak és a gazdaságok kebelében nem terjedhetnek, akkor azok, mint a nyers termények nagyban fogyasztói és azok változott értékesebb alakban leendő kivételének egyedüli előmozdítói a gazdaság érdekei szempontjából is kimélet igényelhetnek. A többi vállalatok közül hivatkozunk a bányára és kohó művekre, melyek sok vidéken népfenntartó fontossággal bírnak a nélkülük az egész tájék elpusztulhatna. És hogy a bányák minő haszonnal dolgoznak, azt jól tudja mindenki, a mi bizonyára nem lehet ok arra, hogy ezen vállalatokra újabb, sokszor talán igen érzékeny terhet rovasse. Az illető vidékeken még az esetben sem esnek nagy jogtalanság, ha népek egy jelentékeny részének megélhetéséhez azzal együtt a szoros igazság szerint általában reájuk eső mértékben felül közmunka alakjában valami csekélységgel tartoznának még járulni, mert azon népre, mint fogyasztók, a többi osztályoknak is tényleg szükségük van. És véleményünk szerint nem is oly kevés az, a mivel a nagyobb gyárak az utak fenntartásához kötvete, vagy közvetlenül járulni fognak, mert hiszen vagy bírnak igavonó állattal, mint például a vidéki gyárak és ekkor csak egy adóznak, mint más, vagy nem bírnak és akkor az utakat nem is ők, hanem mások veszik igénybe, a kik állataikért közmunkát már szolgáltak. Nem is lehet ezen intézkedés mellett azt, mint fiscalis indokokot felhozni, de a közjólét fejlődésére azon egyoldalú fiscalis irány, mely megfelelő igazságos alapul szolgál a jövődelmet onnan hajtja be, a hol éppen van még valami, s tekintettel nincs káros hatására, melyet egyoldalúsága által okvetlenül elő fog idézni, hasznosnak egyáltalán nem mondható.

A tisztelettel alulírt kereskedelmi- és iparkamara véleménye szerint is tehát nagyon helyes a közmunka kötelezettséget bizonyos elvitáztatlan ismérvek szerint kirovni, mert ha némi tulterhelte, vagy bizonyos aránytalanság annak folytán itt-ott fog is még mutatkozni, ezt el kell viselni, mint annak bizonyítékát, hogy az adózatnál az eszményi igazságot megvalósítani lehetetlen. De azt hisszük, hogy ezen általános elvet kivétel nélkül mindenkiire alkalmazni kell, mert sem az elv, sem az eredmény szempontjából nem lehet igazolni az oly eljárást, mely az általános szabályllyal szemben a gazdasági törekvésnek csupán egy nagyon szükséges alakulatával, mely ellenkezőleg talán némi könnyebbséget is igényelhetne, kivételesen kedvezőtlenül bánik el.

Mindenek alapján kérjük a mélyen tisztelt képviselő-házat, hogy az utakról szóló törvényjavaslat 9. §-ának három utolsó bekezdését elvetni és így a közmunka tartozások alapelvét, az adott ismérvek figyelembe vételével leendő kirovást, kivétel nélkül általán alkalmazni méltóztassék.

Mély tisztelettel:

Az aradi kereskedelmi- és iparkamara 1879. évi december 3-án tartott teljes üléséből:

Bottelheim Vilmos s. k.,

Dr. Gaal Jenő s. k.,

alelnök

titkár.

Folytatólagos sorrendje

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1879. évi december 10-21-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben felveendő tárgyaknak:

30. Főispán értesítés az adóügyi osztályban Kreszties Gábor szántást és Landrok András irnoknak hivataluktól lett felfüggesztése folytán Landrok András helyére Csedik Lajos helyettesítéséről.

31. Tanácsai jelentés a leírt állami adók után esedékes közszéki adó leírására tárgyában.

32. Tiszti ügyész jelentése öv. Kopp Sándornál a szegények házában elhelyezett egyének élelmézésére nézve kötött szerződés jóváhagyására iránt.

33. Kovarsik Katalin kérvénye szülésznői oklevelének kihirdetése iránt.

34. Szokoli Luiza kérvénye szülésznői oklevelének kihirdetése iránt.

35. A parti bizottság véleményes jelentése a Maros védgáton haladéktalanul eszközölendő munkálatok tárgyában.

36. Tiszti ügyész jelentése Szida Szávéval a halászati jog gyakorlására nézve kötött szerződés jóváhagyására iránt.

37. Tanács véleményes jelentése Padstuber szül. Sommer Terézia kérvényére a város tulajdonához tartozó bérházban levő kávéház helyiség alatti pinözében egy jégverem berendezése tárgyában.

38. A városnál alkalmazott szegődvényesek, szolgák és rendőröknek az árvízveszélykor teljesített rendkívüli szolgálataikért leendő jutalmazása iránt.

39. Zipfel Károlyné által a libás dűlőben földbérlet után teljesítendő pótlások tárgyalása.

Intitutoris Kálmán,
főjegyző.

Legujabb.

Szent-Pétervár, decz. 19. A moszkvai kormányzó ellen merényletet kíséreltek meg tegnap. Orsini-bombával akarták őt megölni. A kísérlet nem sikerült. Tegnap délután nihilista titkos nyomdát fődőztek fel Szentpéterváron. Számos embert elfogtak. Az utóbbi időben gyakran kapott Drentelen tábornok fenyegető leveleket a nihilista végrehajtó bizottságtól, a mi arra indította, hogy fölmentését kérje a cártól.

Skutari, decz. 19. Gusinje és Plava notabilitásai az itteni valihoz a következő sürgönyt küldötték: Az európai hatalmaknak egy szerződése az elődeinknél nyert tartományokat a karadajligosoknak (fekete erdők lakóinak) kiszolgáltatja. A padisap a giarok által kényszerített ezen kiszolgáltatást elismerni. Mi Plava és Gusinje lakói ma eskü alatt letartároztuk, hogy mi ezen szerződéseket el nem ismerjük, hogy mi tartományainknak esküdt ellenségeink kezébe való kiszolgáltatását erőszakkal fogjuk megakadályozni. — Allah legyen segítségünkre, hogy elleneinket földre tiporjuk.

Berlin, decz. 19. Egy sugalmazott bécsi jelentés szerint, az ottani irányadó körökben a legkedvezőbb benyomást tette, hogy Novikoff nevezetett ki konstantinápolyi nagykövetté. Bécs hivatalos és diplomáciai világa Novikoffot békülékeny jellemnek és minden fondorlat iránt teljesen hozzáférhetetlennek ismerte. Minthogy Novikoff e tulajdonságait Szentpétervártól is nagyra becsülik, azt hiszik, hogy e diplomátának a fontos konstantinápolyi állásra való kinevezetése mutatja, hogy Oroszország komolyan akar törekedni a keleti ügyek békés alakulására.

Berlin, decz. 19. Itteni igen jól értesült hivatalos körökben említik, hogy Pétervárról távirat érkezett, mely szerint a cári egység állapota komoly aggodalmat szül. Azon hír, hogy a cári és trónörökös között uralkodott feszült viszonyt békésebb hangulat váltotta fel, megerősítették.

Páris, decz. 19. A szenatorok egy része határozottan kijelentette, hogy a költségvetés javaslatában tett a képviselői kamara által el nem fogadott módosításokhoz ragaszkodni fog. A szavazás emelől fogva kétes sikerű, az összeütközés a törvényhozás két háza között valószínű.

Calcutta, decz. 19. Gough tábornok decz. 17-én Jagdallakból elindult és Kabul ellen nyomul. Az ősszelejtés csapatjaival tegnap már helyreállított. Az ottani törzsek komoly ellenállást nem fejtettek ki.

Külsőfőlék.

A városi árvaház-bizottság felhívását az új-évi köszöntések megváltása végett fentebb közöljük. A cél nagyon is méltó s eléggé fontos arra, hogy közönségünk által melegen pártoltassék. De ez alkalomnál indokoltan tartjuk azon számos oldalról hangzottakot ohajnak is kifejezést adni, miszerint szükséges volna hatóságunk arról is gondoskodni, hogy a közönség, mely ez alkalommal a jótékony cöl oltárára meghozza az áldozatot, ezzel valóban meglegyen kímélve az új-évi köszöntések terheitől. — Mert hát bizonyosan a hatóság is tudomással bír arról, hogy nemely alárendelt szolgálati közegek valóságos sportot üznek az új-évi gratulációkkal; ezek mintegy konvencionális jövedelemnek tekintik az új-évi köszöntéseket s a közönség rendszeres ostromnak van kitéve s kilincselő gratulációs részéről, úgy, hogy az új-évi köszöntés nézve valószagos fizetési terminus, amidőn a „boldog új-évet kívánó” elemek számára le kell fizetni a halálkódási adót. Az új-évi házálás e neme sem társadalmi, sem humanisztikai szempontból sem mi jóságossággal nem bír s csak azt eredményezi, hogy illetéktelen zsebek nyelik el azon összegeket, melyek ily alkalommal a közjótékonyaság oltárára áldozhatók volnának. — Ideje volna tehát e tekintetben aképen intézkedni, hogy az új-évi köszöntések megváltására rendszeresen gyűjtemének az aláírások s az adakozók rekompenzáció fejében biztositatának, hogy nem rohanják meg új-évi gratulációikkal a kóményesepő, lámpagyújtogató, sirásó, éjjeli baktér és más sokféle individuumokból alakult lögiók. — Ha a hatóság ez utóbbi irányban a közönség érdekeit megteszi a szükséges biztosító intézkedéseket: jót merünk állni, hogy évenként szép összegű adomány fog begyűlni az aláírási iven az árvaház alapítójára.

Jótékonyaság. Klein Ferencz báró ur, a borosjenői uradalom új tulajdonosa, mint bennünket értesitenek, az aradvárosi szegények közt leendő kiosztás végett 20 öl tűzfát küldött városunk hatóságához. mely azt harmadik részét közölte már ki is osztotta. E nagylelkű adomány elismerést érdemel s óhajtanunk lehet, vajha sokan követnék a nemes példát a szegények érdekében, kiknek oly sokat kell szenvedniük a kemény tél folyamában. — Ez alkalommal szintén elismeréssel kell megemlítenünk, hogy Müller József ur, aradi polgár, az árvíz alkalmával a partutazóban dolgozott munkásoknak fél öl fát és egy akó bort ajándékozott.

— Esküvő. Dr. Agay Adolf ur, az országos nevű kitűnő író, ki többi közt a Porzót név alatt megjelent „Fővárosi tárcák”-kal nálunk is oly kedveltségre tett szert, ma délután 4 órakor tartja a helybeli ír. templomban esküvőjét May Terka kisasszonnyal, May Guentáv ur bájos leányával. Az új pár számos ismerőseivel és barátjaival együtt tartós boldogságot kívánunk e frigyhez.

A szingvgyámolító egy-let választmánya pénteken este 6 órakor gyűlést tartott, melynek egyik fő tárgyat újabb elsőbbségi részvényjegyek kibocsátása képezte. Ez eszmét már a nyáron tartott közgyűlésen megpendítették, akkor azonban eljuttatott a kivétel. Miután azonban a tavaly kibocsátott részvényjegyekért befolyt összeg annyival kevésbbé mozdította a színház igazgatóságának ügyeit, a mennyiben a részvénytulajdonosok az általuk lefizetett 50 frtért nyert szelvényeket bérletfizetésnél készpénz helyett azonnal értékesítették. A színháznak ellenben hosszabb, legalább egy-pár évi tartamra adandó kölcsönre van szüksége, hogy az adósságokat fizetni s az idényt fenntartani lehessen. Ezért egy öt tagú bizottság küldetett ki a dolog megváltása s vélemény, illetve javaslat beadása céljából. Azután a bécsi írók és zeneszerzők társulatával a régi operák és operettek után fizetendő előadási jogdíjjal illetőleg kötendő szerződés tárgyalatott és fogadtatott el. Az ülés többi tárgyát adminisztratív jellegű tárgyak képezték.

A Bogdanffy Gergely ur által boldogult fia nevére tett alapítvány kamataira évenként hirdetni szokott pályasatot a jelen tanévre már kihirdette a főgymnasiun igazgatóság. A pályasat így hangzik: „A Bogdanffy-féle alapítvány 1879—80 évi 60 frt kamatjában elnyerésére pályázat hirtetett. Pályakérdés: Vörösmarty Mihály nyak, mint lyrikus költőnek jellemzése. Pályázhat az aradi kir. főgymnasium 8. osztályának minden tanulója. A pályaművek idegen kézzel, tisztán s olvashatóan írva, a lapok megszámozva, lepecsételt jellegű levél kíséretében 1880. év május 15-éig az aradi kir. főgymnasium igazgatóságához küldendők. A kir. főgymn. igazgatósága.

A városi iskolaszék tegnapi ülésében a pesti-uti iskola üresedésében levő tanítói állomásra Szilágyi György világi tanító választott meg 12 szavazattal. Utána legtöbb szavazatot kapott Bónos Aurél tanító. A jelenlevő 32 iskolaszéki tag többi szavazata 18 pályázó közt oszlott meg.

Színházunkban kedden fog Rótt Mari asszony, társulatunk legujabban szerződöttettn tagja először fellépni Fromontné szerepében, melyet multkor Lang Irma játszott. Csakhamar, talán már a karácsonyi első ünnepen Moldován Gergely „Szép Ilina” című népszínműve adatik, mely Kolozsvárt leginkább azon újdonság ingere miatt aratott nagy tetszést, melyet a darab alakjai felmutatnak. E népszínmű ugyanis a román nyelvű színi művészet egyik a magyarországi románok szokásait, viseletét, tánczát stb. mutatja be.

A „Gresham” életbiztosító intézet mai számunk közgazdasági rovatában közölt legutóbbi üzletkimutatását különösen ajánljuk vitékünk azon nagyszámú feleinek figyelmébe, kik ezen egyik legérgebb ilyenű intézetnél vannak biztosítva. Az e kimutatásban közölt hiteles számok mindennél világosabban s meggyőzőbben szólnak azon óriási eredményről, melyet ez intézet a legmostohább anyagi viszonyok dacára is, hazánkban s a külföldön egyaránt fel tud mutatni, s egyszersmind fogalmat nyujtanak azon nagymérvű vagyon-gyapradás és egyre terjeszkedő hatásköréről, melylyel a „Gresham” méltán dicsekedhetik.

Tartalékos hadnagykak nevezettek ki, mint a hivatalos lap tegnapi számában olvassuk, Oskányi Viktor és Hay József 33-ik gyalogezredbeli egyéves önkéntesek és tartalékos altisztek.

Asipartársulat első felolvasási estélye pénteken 1/28 órakor tartott a társulatnak a színházépületben levő helyiségében. A társulati tagokon kívül szépszámban gyűltek egybe férfi vendégek is, kik érdeklődve hallgatták Rozsnyay Mátyás urnak előadását, melyet kísérletekkel összekötve a vizről tartott. A felolvasás majd 9 órakor ért véget, miért is az előre hirdette volt második előadás jövő alkalomra maradt. Felolvasás után a jelenlevők nagyobb része kedélyes társalgás közt mintegy tizenegy óráig időzött, aztán eloszlottak. Az első kísérlet sikere reméli engedi, hogy sikerülend életet önteni az iparosok társulatába is, és hogy a munka emberei belátva, hogy nem árt, de használ, hogy ha általános és szakérdeki, valamint szórakoztató előadásokat hallgatnak, fokozatosan nagyobb számban fogják ez estélyeket látogatni, melyek másodikika két hét múlva, január 2-án este leend.

Tegnapi számunkból térhiány miatt kimaradt Obetkó Kálmán ur üzletének felemlítése, pedig az méltán különösen a gyermekvilág karácsonyi s új-évi netovábbját képezi. Kis és felnőtt gyermekek számára találhatott ott minden kigondolható játékszert, tréfás tárgyak, kitűnő szelvényes mulattató társasjátékok, s e téren ez ültet valóban a leggazdag városunkban. A mi pedig különösen dicséretre válik Obetkó urnak, az, hogy a mennyire lehet, a hazai és házi ipar e nembeli cikkeket törekszik megszerezni, hogy azok elárúsítása által is lendítse a magyar ipar terén. A felnőttek számára gazdag választékban tart szép és izlésteljes bronz- és bronzdíszműveket, gyönyörű faragványokat, virágdedényeket a hozzá való díszes asztalkákkal, díszes albumokat s számtalan más tárgyat, melyeket olcsóbban mint máshol, sehol sem vásárolhatni, s azért a legmelegebb pártolást méltán megérdemli.

A házalóipar tiltása érdekében adott be az ipartársulat elnöksége egy kérvényt a városi közgyűléshez, melyben kifejtve, hogy a házáli-házra járó idegenek annyira

Eladási helyiség főtér, volt Wallfisch-féle házban a „fehér kereszt” mellett.

Kisdedek számára ket éves korig:

Kosár és bádog csörgők 5, 10, 15, 20 kr,
gummi csörgők és játékok 20, 25, 30, 40, kr,
china ezüst csontnyelű csörgők 30, 40, 50,
75 kr,
öltözött, lármázó bohócok (bajázo) 15, 25,
40, 50 kr,
bohócok, selyembe öltözve 80 kr 1. —, 1.50
2 frt,
csörgő féldobok (Tamborin) 25, 35 kr,
gummi állatok és babák 30, 40, 60, 80 kr,
1 frt,
gummi rágó nyelv — fogzás könnyebbitésére
25, 35, 40 kr,
gördülő harang játéka, amerikai erős szerkezetű
75 kr, 1. —, 1.25 kr,
ugyanaz finom selyembe öltözött alakokkal
2. —, 2.50, 3. —, 3.50, 4. — frt,
fa állatok, festetlen 3, 6, 10, 15, 20 kr,
alpaca ezüst trombitások 60, 80 kr, 1 frt,
húzó harmonikák 20, 25, 30, 40 kr; gyermek
bölcsők, és kocaik, járószék, magoslábu ülő-
székek, spanyol nád-karszékek, toló székek
magas kereken, asztalkák ülőpaddal, ugyazin-
tén berlini pamutruhák, sapkák, főkötők,
kesztyűk, cipők, bőr és vászon mellélok és
kötők. Kautschuk- és bőr-kötők.

2 évtől 5 éves korig leánykák és fluc- sák számára.

Összerakó kosza képek 30, 40, 50, 75 kr,
1 frt,
építő fák 15, 20, 25, 30, 40, 50, 75 kr,
képes könyvek, magyar vagy német 10, 15,
20, 25, 30, 40, 50, 60 kr,
panorámák 50, 60, 75, 1 frt,
gyermek játékos kártyák 5, 10, 12 kr,
finom állatok valódi szőrrel, hanggal, u. m.
tehenek, bárányok, kecskék, kutyák macs-
kák, nyulak 50, 75 kr. 1.50, 2 frt,
magától futó egerek óraművel 60, 70 kr,
dobozokban kirakó játékok, városok, faluk,
gazdaszatok,
Néző bárkaja állatokkal 40, 50, 75, 1 frt,
betlehem dobozokban 35, 50 kr,
francia bugattyuk 35 kr.,
csaléscop 15, 20, 25 kr.,
gyermek dominók 15, 20, 30 kr,

2 évtől 5 éves korig leánykák számára.

Öltözöken porcelán babák 3, 4, 5, 8, 15,
20 kr,
öltözöken fababák nagyobbak 10, 15, 20, 25,
30 kr,
síró inges babák 10, 20, 30, 40, 50, 70 kr,
hajjal 35, 50, 70 kr, frt 1. —,
1.25, 1.50,
síró inges babák hajjal és alvó 40, 60, 80 kr,
1. —, 1.25, 1.50, 1.80, 2. —,
tata, mama, szülő babák frt 1.80, 2. —, 2.50,
3. —,
új találmányu törhetetlen anyagból készült in-
ges babák frt 1. —, 1.25, 1.50, 2. —,
elpusztíthatlan, új találmányu babák, gutta per-
cha fej, kéz és lábakkal, göndör hajakkal,
frt 1.50, 2. —, 2.50, 3. —,
öltözött babák 25, 35, 50, 70 kr, 1. —,
1.50, 2. —,
dobozokban kirakó játékok, főző edények,
szobabutorok, majorság, gyümölcsvasár, 10,
15, 20, 25, 30, 40, 50, 80 kr,
ételhordó kosarak 40, 50, 60, 80 kr,
evő eszköz 10, 15, 20 kr,
evő eszköz kosarak, 30, 50, 80 kr,
rés mosár vagy vasalók 20, 25, 35, 50, 70 kr,
baba bölcsők vagy ágyak 5, 25, 35, 50, 70 kr,
pólya babák mozgó tagokkal kosokban 60, 80,
kr, frt 1. —, 1.50,

2 évtől 5 éves korig flucskák számára.

Felhúzható járó órák 60—80, 70 kr.
Órák zenével 30, 60 kr,
zsebórák lánczal 25, 35, 45, 60, kr,
falovak és állatok kereken 10, 20, 30, 50, 70
krajczár,
lovak finom kiállításal, nyereggel, 50, 70 kr,
frt 1. —, 1.50,
hintázó lovak fából, finom kiállításal frt 2.80,
3. —, 3.25, 3.50, 4. —,
tömött hintázó lovak szabad lábon álló és bőr
nyereggel frt 3. —, 3.50, 4. —, 5. —, 6. —,
7. —, hintázó lovak valódi csikó bőrből 6. —,
8. —, 10. —, 12. — frt,
szobákban alkalmazható, vánkoss hinták frt 3.
50, 4. —,
esztorgályozott szoba-hinta frt 1.30, 1.50,
létrás szekerek 15, 25, 35, 50, 70 kr,
teher és homok hordó szekerek 40, 60, 80 kr,
frt 1. —, 1.50,
hintók, fiakerek, Confertablik, batárok, omni-
busok és ló-vaspálya koszik frt 1.25, 1.50,
2. —, 3. —,
vaspálya koszik bádogból dobozokban 35, 60,
kr. frt 1. —, 1.50, 2. —, 3. —, óra művel 2.
50, 3. —, 4. —, 5. —,
dobok 20, 25, 30, 50 kr,
dobok bádogból 60, 80 kr, frt 1.25, 1.50,
szélpuskák dugóval 10, 15, 20, 25 kr,
puskák 25, 35, 50, 70 kr,
capeli, percussions puskák 80 kr, frt 1. —, 1.25
1.50, 2. —,
Fakardok 5, 10, 15, 20 kr,
bádog kardok 35, 50, 60, 70 kr,
acél kardok, finomak, 80 kr, 1. —, frt 1.25,
1.50,
csókók, 30, 40, 50, 70 kr, 1. — frt,

Női kézimunkák nagy választékban. — Karácsonyfához való gyertyák, gyertyatartók és mindennemű díszek nagy választékban.

ERNYEI GYÜLA

a „zöld papagájhoz” Aradon.

1084—5*

Főtér

és

uri-utcza

sarkán lévő

nagy

takarékpénztári

épületben.

Főtér

és

uri-utcza

sarkán lévő

nagy

takarékpénztári

épületben.

Karácsonyi és ujévi ajándék-tárgyak árjegyzéke, a csecsemőtől a legmagasabb életkorig.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség kényelmére egyrészt a tárgyaknak ár szerint felsorolni, mivel valamennyi raktáromon létező tárgyakat megnevezni, nagy terjedelme miatt lehetetlen; egyszersmind megjegyzem, hogy ezen árak nem a közönséges vásári reclamation fogások módja szerint vannak kiállítva, hanem ezen árakat híven a tárgy értékéhez meg is tartom.

Postai megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

patrontás 20, 30, 50, 60 kr,
trombiták és szaruk, 8, 10, 15, 20, 25, 30 kr,
trombiták billentyűkkel 75 kr, frt 1. —, 1.25,
1.50,
Clarinetek 40, 50, 80 kr,
hegedők 3, 40, 50, 70 kr, frt 1. —, 1.50, 1.80
ostorok és séta botok 10, 15, 25, 30 kr,
botlovak 40, 50, 60 kr,
lovacska játékos csörgőkkel 50, 70 kr,
dobozokban kirakó játékok, katonák, tűzoltók,
lovasság, vadászok, kugli stb. 20, 25, 30,
50, 70 kr,
ozin katonák, 15, 20, 30, 50, 70, 90 kr.

5 évtől 10 éves korig leánykák és flucskák részére.

Metalophon hangszerek 35, 50, 70 kr, frt 1. —,
1.25, 1.50,
zongorák 50, 75 kr, frt 1. —, 1.25, 1.50, 2. —,
acél zongorák 1.30, 2. —, 2.50,
czitera frt 1.40, 1.80, 2. —, 2.25,
színházak 1. —, 1.25, 1.50, 2. — frt,
festékek szekrényben 5, 10, 15, 20, 30, 40, 50,
60, 70, 90 kr,
raja eszközök, 1. —, 1.20, 1.50, frt
író eszközök berendezve 75, kr, 1. —, 1.25, frt,
festetlen képek 3, 5 kr,
festetlen képes könyvek 15, 20, 25, 30, 40 kr,
társas játékok 20, 30, 40, 50, 60 kr,
árnyék képek 6 darab 20, 25 kr,
takarék pénztárak 15, 20, 25, 30 kr,
zongora tánczosok 8, 10 kr,
finom kosza képek ugyszintén térképek, ösz-
szerakó, 80 kr, frt 1. —, 1.20, 1.50, 2. —,
2.50, 3. —,
számoló gép 70, 90 kr, frt 1.20,
betűjátéka 50, 75 kr, 1. —, 1.50, 2. —, frt,
laterna magikák finom kiállítás 2. —, 2.50,
3. —, 3.50, frt,
nagyító üvegek, microscopeok 25, 35, 50, 75,
kautsuk emberek 1. —, 1.25,
veocipeid, gépen futó alakok óraművel 2. —,
2.50, 3. —,
tánczó alakok óraművel 5, 6, 7, 1 forint,
mozgó-képek óra művel frt 3, 4, 5, 6,
kintorna (werkli) jó szerkezetű 8, 10, 11, 12 frt,
delejes uszó állatok dobozban 50, 75, 1. — 1.25
iskolai táskák tartós szerkezetű 40, 70, 80, 90 kr,
zsebtábla-tartók 20, 25, 30, 50, 60, 80 kr,
kifogyhatatlan magikai tántartó 30, 40, 50 kr,
esuda penna vízzel, borral ugyszintén min-
den folyadékkal irható, 25, 30, kr,
jegyző könyvek, 5, 8, 10, 15 kr,
Globuszok 60, 80 kr, frt 1. —,
lehúzó-képek 5 db 1, 2, 3, 5, 10 kr,

5 évtől 10 éves korig leánykák számára.

Porcelán és bádog, thea, kávé és evő készle-
tek (servis) 6 személynek 40, 50, 60, 80,
kr, 1 frt, finomabb 1.25, 1.50, 2. —, 3. —, 4. —,
forint,
konyhák berendezve 50, 75, 1. —, 1.25, 1.50,
2 frt,
szobák butorozva 1.50, 2. —, 2.50, 3. —, 3.50,
forint,
egyes nagyobb butorok, erős szerkezetű, u. m.
schifonierek, mozdó asztalok, kredenczek,
ágyak, bölcsők 50, 75 kr, frt 1. —, 1.25,
1.50, 2. —, 2.50,
finom kiállítású öltözött babák 50, 60,
80 kr, 1 frt

babák hajjal 80, kr, frt 1. —, 1.25, 1.50, 2. —,
2.50, 3 frt
finom öltözött babák frt 1. —, 1.25, 1.50, 2. —,
baba hajjal frt 1.50, 2. —, 2.50, 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt
berendezett dobozok női munkákkal, gyerme-
kek számára magyarázattal u. m. himzések,
horgolások, varrások, s. a. t. frt 1. —, 1.50,
2. —,
körfésűk, 10, 15, 20, 25, kr,
törhetetlen kör fésűk 70, 80, 90 kr,
baba ékszeresek 25, 35, 40, 50 kr,
kötő kosarak 10, 15, 25, 50, 75 kr,
Angot kosárák, himzett 25, 35, 50, 75,
mosó teknők vagy mangorlók 40, 50, 60, 70 kr,
takarék tűzhelyek (Sparherd) 50, 75, kr, frt 1,
frt 1.20, 1.50
kávé őrők, kávé gépek, konyha mérlegek, mo-
zsarak, vasalók és gyertyatartók 20, 50, 60,
80 kr,
berendezett evő hordó és evő eszköz kosarak, 50,
75 kr, frt 1,
baba fésűk, cipők, jharisnyák, kalapformák,
15, 20, 25, 30, 40, 50 kr,
berendezett baba-bőröndök, (Coffer) frt 3, 4, 5,
mosó-készlet (Wäsch Garnitur) frt 3.50, 4. —,
frt 4.50,
buba fürdő-kádak 20, 25, 30, 50, 60 kr,
buba fürdő-szobák berendezve frt 1.20, 1.50,
frt 1.80,
kiseprő- és szemét-lapát 80 kr, frt 1. —, 1.20,
ugró sáskák 15 kr.,
repülő denverek 40, 50, 60 kr.,
sárkányok 50, 60, 80 kr., frt 1. —,

5 évtől 10 éves korig fluk számára.

tűzoltó felszerelés frt 2.50, 3. —, 3.50, 4. —,
Vasas lovak felszerelés (Ritter Rüstung) frt
2 50, 3. —, 3.50,
honvéd felszerelés frt 2. —, 2.50, 3. —,
huszár felszerelés frt 3. —, 3.50, 4. —,
teke-asztalok (Billiard) frt 3.50, 4. —, 5. —,
kuglizók, tivoli-játékok 75 kr, forint 1, 1.25,
frt 1.50, 2. —, 2.50,
új szerkezetű szél puskák 90, kr, frt 1. —, 1.20,
új szerkezetű pisztolyok 35, 40, 50,
ozukraszda, fűszer és játék kereskedések, frt
1.50, 2. —, 3. —, 4. —,
berendezett istállók és aklok 75 kr, forint 1 —,
frt 1.25, 1.80, 2. —, 3. —,
állatsereglet, (Menageria) frt 1.50, 2. —, 3. —,
gyalu padok frt 1. —, 1.25,
asztalos szerszám készletek szekrényben 80
kr, frt 1. —, 1.25, 1.50, 2. —,
cztelblák és hozzá való puskák 50, 75, krajczár,
frt 1. —, 1.50,
könyvnyomók frt 1.50, 2. —, 2.50,
ágyuk lőszér szerkezetű 0, 25, 30, kr,
uszó hajók frt 1.50, 2. —, 2.50, 3. —, 4. —,

10 évtől 15 éves korig leánykák és fluk részére

író eszközök dobozokban frt 1. —, 1.25, 1.50.
író mappák berendezve frt 1. —, 1.25 1.50,
kotta-tartó frt 1.25, 1.50, 2. —, 2.25,
ténta-tartó 15, 20, 30, 40, 50, 60, 80 kr, frt 1,
albumok jó készítményű 30, 75, kr, frt 1. —,
költemény-albumok díszkötésben frt 1.50,
frt 2. —, 2.80,
ima könyvek finom kiállítású 12, frt,
társas játékok nagyobbak számára 20, 75, kr,
frt 1. —, 1.25 1.50, 2. —.

zseb kések 25, 35, 50, 60, 80 kr, frt 1. —,
Lottó- és tombola-játék 50, 75 kr. frt 1. —,
frt 1.25, 1.50,
dominók csontból frt 1. —, 1.25, 1.50, 1.75,
frt 2. —, 2.25, 2.50, 3. —,
Stereoscopok frt 1.50, 2. —, 2.50,
Stereoscopeképek 10, 20, 30, 40, 50, 60, kr,
pénztárcák 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60 kr,
finom, nagy lehúzó-képek 10, 15, 20, 30 kr,
nagy színházak frt 6, 8, 10, 12,
nagy laterna-magica frt 10, 12, 15,

10 évtől 15 éves korig leánykák számára:

varró és egyéb kézimunka eszközökkel be-
rendezett dobozok és táskák 50, 75 kr.
frt 1. —, 1.25, 1.50, 2. —,
himző minták 10, 15, 35, 50, 60, kr, frt 1. —,
frt 1.50, 2. —,
gombolyag-tartó alpacából 30, 40, 50, 60 kr,
kézi táskák 80 kr, frt 1. —, 1.25, 1.50,
Angot kosárák finomabbak 80 kr, frt 1. —, 1.25.
munka kosarak frt 1. —, 1.25, 1.50,
himző rámkák 50, 60, 70, 80, kr,
motolák 50, 60, 70, 80 kr,
varró párnák szőffel 25, 30, 50, 75 kr, frt 1. —,
varró párnák fiókkal 80, 75 kr, frt 1.5, 1.80,
kérdés és felelet játéka 20, 25, 30, 40 kr,
vető kártyák 15, 30, 50, 75 kr,
100 drb. levélpapiros és boríték 30 kr, 20 da-
rab levélpapiros és boríték betűvel 20 kr,
levél papiros és boríték dobozokban 60, 70,
80 kr, frt 1. —,
ugyan az betűvel frt 1.15, 1.25,
berendezett tükrök frt 1.50, 2. —, 3. —,

10 évtől 15 éves korig fluk részére:

Chach és ostálba játék 80 kr, frt 1. —, 1.25,
frt 1.50, 2. —,
Spectograf rajzmód frt 2. —, 2.50, 3. —, 3.50,
finom rajzeszközök frt 2. —, 2.50, 3. —, 3.50
finom festékek frt 1.50, 2. —, 2.50,
jegyzőkönyvek jobb féle 20, 30, 40, 50, 60 kr,
Globuszok 50, 75 kr, frt 1. —, 1.25, 1.50,
valódi gőzerővel hajtható gépek, nagyon tanul-
ságos, Locomotiv s. a. t. frt 10. —, 15. —, 20. —,
frt 25. —,
Távirada tökéletesen berendezve és minden tá-
volásra használható 7. —, frt,
gordiusi oszmok, finomak 70, 80, 90, kr, 1 frt.
Madár fogók 1.25,
fuvó puskák, egyszersmind séta botnak hasz-
nálható 20, 25, 50, 60 kr,
delejtők 25, 30, 50, 60, 70 kr,
szines rajzok dobozokban 20, 25, 30, 40 kr,
zseb fésűk és kések 10, 15, 20, 30, 35 kr,
távosóvek 40, 60, 80, 1. — frt

Hölgyek részére:

Legyezők, legyező zsinórok, albumok, kézi tá-
skák, varró eszközök, pénztárcák, kézi- és
zseb-tükrök, nyakékek, nagiarai nyak-gyön-
gyök, karperecek, fülbevalók, melltűk, medai-
lonok, kendők, zsebkések, kosárák, kötő ko-
sárák, munka-kosárák, fésűk, munka asz-
talkák, toiletté asztalkák, virágasztalkák, szap-
panok, angol illatszerek, illatszer flaconok, vi-
rágtartók, névjegy tartók, virág eserepek, virág
eserek állványon, ékszerartó, levél papiros
és boríték betűkkel, valódi szarított virágok-
ból dísz-szoba csokrok, kagyló és gyöngyház
fésűk, nyílak, harisnya kötők, harisnya kötők
díszes kiállításban, övtáskák, övek, aranyhal-
tartók, keztyű és zsebkendő cassetek, varró-
párnák, írómappák, muffok.

Háztartáshoz való cikkek:

Függő lámpák, lámpák, éjjeli lámpák, gyertya-
tartók, zongora gyertyatartók, kótatartó-áll-
ványok, üveg edények, csukor szelenczék,
kávé gépek, kávé pergő, kávé-daráló,
thea főzők, thea kannák, eozet- és olajtartók,
tűtartók, vaj- és sajttartók, kaliozák, kalioz-
kák állványon, kulcsartók, kézi lámpások,
tálcozák, falatcozók, fűszereszekrények, csukor-
vágók, habverők, ruha fogások, szőnyegek,
pokróczok, asztali csengők, tojástartó-kész-
letek, tojásfőzők, likőr készlet, lég- és hév-
mérők, díszes képeretek, sörkanosók, thea-
és kávé-készletek porcelánból, kulcs-szek-
rények, asztalnemű prések, kandeló-készlet,
pinczetokok.

Férflak részére.

Író készlet, ténta-tartók, toll-tartó, hamu-tartó,
levél-nehezék, gyufatartó, cipő húzó, kártya-
prés, kártya tokok, komód-sapkák, valódi
ezüst (tula) dohány-szelenczék és gyufa-
tartók, finom himzéssel ellátott pénz- és szí-
var-tárcák, ugyszintén női munkával ellá-
tott különféle tárgyak, tréfás tárgyak (jux)
nagy választékban, servetartartó, dohány-
tartó, dohányzó készlet, szivar-állvány, óra-
tartó, névjegy-tárcza, pénz-tárcza, szivar-
tárcza, fénykép-tárczák, utazó-készletek,
szivar-szipkák, szivar-pipák, dohány-pipák,
kézi-gyertya-tartók, mell és kezeltő-gombok,
mell-tűk, dohány-szelenczék, pénz-zacskó,
toll-törlek, ruhafogas, türlőkőző-tartó, fali-
naptár, revolver, óraszállagok és láncok,
vadász-táskák, vadász-székek, utazó-kula-
csok, finom bőröndök, séta-botok.

Nagymamák és Nagytaták részére:

Gyertya-ellenzők, szemüveg tokok, házi-cipők
és papucskok, tubák-szelenczék, serveta-gyü-
rök, serveta-tartók, ágy-szőnyegek, harisnya-
kötők, játszó-kártyák finom tokban.

A fent sorolt tárgyakon kívül dús választékban vannak:

Női-, férfi-, gyermek-cipők. Futó szőnyegek, ágy-, vasaló-, ló-pokróczok és lábtörlek. Házi vásznak és chiffonok. Bársonyok, szallagok és selyem beléskelmék. Rövidárúk: pamukok, czérnák, selymek, galandok, zsinórok és gombok, stb. Fehérneműk: ingek, lábravalók, zsebkendők, gallérok, harisnyák, miederek. Női és férfi nyakkendők, női és férfi keztyűk, férfi és női kalapok és sapkák. Paplan, madratz, és szalmazsákok. Asztali-, fali-, és függő-lámpák, alpaca és china ezüst tárgyak. Ablak-redők, függőnytartók és léczek (Garnissen). Esőernyők, esőköpenyek, gummi és bőrláb-zárák. — Utazó készitások, bőröndök és pakoló kofferek, sír kőszorúk.

Valódi harozvidéki kanári madarak,

egyenest Andrasbergből érkeztek ide, s melyek itt csak rövid ideig lesznek kaphatók. Fajtájuk a legjelesebb andrasbergi madártenyésztésként való; vannak ezek között szörpök, fűtyölők, csalogány és fuvolahangusok, melyek úgy nappal mint este világítás mellett egyaránt énekelnek. Kaphatók az évek óta itt ismeretes **Friedrich Vilmos** andrasbergi madártenyésztőnél Aradon, „Fehér kereszt” szállodában, II-ik emelet 34-ik szám alatti szobájában. 1049-3-3

!Karácsonyi- és ujévi-ajándékok!

THAN BERTALAN,

főtér 40. szám, a „három király” szállodával szemben,
ajánlja

ruha-flanellék, cachemirok, rips, lüster, satin és barchendekből álló
jól felszerelt raktárát, nemkülönben 1031-5*

kendők, vászonárak, mindenféle hozzávaló áruk
és ruhadíszek

férfi és női szabók részére, úgy divatárúsnőknek.

Legfinomabb illatszerek és női arcz-porok, fehérneműek, nyakkendők,
ernyők, cipők, szőnyegek.

Minden tetemesen lezállított áron.

Keskeny

útifű-mellczukorkák,

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés,
rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerel.

A természet által a szenvedő emberiség
javára teremtetett megbecsülhetetlen keskeny útifű
azon még eddig fel nem derített titkot foglalja
magában, miszerint a gége és legelső rendszer
gyulladt nyakbántására való azonnali gyors
és enyhítő hatás gyakorlását az illető beteg
szerekek gyógyulását minden tekintetben lehe-
tőség elősegíti.

Miután gyármányun-
knál a csukor és keskeny
útifűből tiszta vegyü-
lést készítenek, külön-
ben a keskeny útifű
figyelembe ajánljuk hatóságilag bejegyzett védjegyünk
szá. dobozon
levő aláírásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódiságát.

Schmidt Victor & fiai,

cs. k. szabadal gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

Raktárak Aradon:

Rozsnyay Máttyás, Kiss István, Csája Nándor, Ring
Lajos gyógyszer., továbbá Marx Adolf, Schenk Samu,
Gillek Ignác, Tones F. és társa, Tones Ferencz és
Ede, Elias Armin és Bendik József fűszerkereskedő
és Békés-Csabán Varságh Béla és Badics Eleknl.

Bátorkodunk

t. cz. gazdasszonyainkat

egy nagy takarékos s gra figyelmeztetni, mely a ká-
vének füge-kávéval együtt főzéséből áll. Ez által
kétféle előnyt nyerhetni. Az el ő: a kávénak íze te-
temesen javul; második: olcsó megszerzése megta-
karítást szerez. Ennélfogva megkísérelé. re fölkerat-
nak valódi 781-15*

füge-kávékkal.

Midőn minden csomag
tartalmáért (aranyozott fel-
szereléssel ellátott kávé-
nek valódiságát ille-
tőleg 100 forinttal
jótállunk, ide nyomott
védjegyünket különös
figyelmükbe ajánljuk.

Schmidt Victor és fiai,

cs. kir. szab. gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

Raktárak Aradon:

Marx Adolf, Schenk Samu, Gillek Ignác, Tones
F. és társa, Tones Ferencz és Ede, Ring Zeig-
mond és Bendik József fűszerkereskedő uraknál.

Estragon-mustár

(bécsi különlegesség.)

Kitűnő minőségű eredeti szabadalmazott alakban
1/8, 1/4 és 1/2 kilos üvegekben.

Minden orvosi tekintély
véleménye megegyez abban,
hogy a jó, friss mustár erő-
síti az emésztést és ehroni-
cus gyomorhurutot gyógyít.
Esenkivül kellemes táplál-
kozás is, a különösen táplál-
kozás, sült, sonka, kolbász,
hideg húsétek. saláta és nehezen emész-
tő mellé alkalmazható. Tervezők kikerülése vé-
gkérvük hivatalosan bejegyzett védjegyünket és
megoldásunkat különös figyelembe venni.

Schmidt Victor és fiai,

cs. k. szab. gyárosok.

Gyár: Bécs, Wieden, Allegasse 48.

Raktárak Aradon:

Elias Armin, Marx Adolf, Tones Ferencz és tá-
rs és Tones F. és társa fűszerkereskedő uraknál.

„Magyar-Franczia Biztosító Részvény-Társaság”

alólirt igazgatósága ezennel tisztelettel jelenti, hogy

Arad, Békés, Csanád, Hunyadmegyékre s Temesmegye felső részére

kiterjedő hatáskörrel

Aradon fő-ügynökséget állitván,

annak vezetését

SCHULHOF M. J. és FIA urakra

ruházta át, kiket egyszersmind a tűz-, szállitmány- és jegbiztosítási ágazatokban jogérvényes biztosítási
kötvények kiállítására is felhatalmazott.

Budapesten, 1879. december 1.

A Magyar-Franczia biztosító részvény-társaság igazgatósága:

SCHWEIGER. MOSKOVICZ.

„Magyar-Franczia Biztosító Részvény-Társaság”

igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozással, alólírottak tisztelettel jelentik, miszerint a társaság

aradi főügynökségének

vezetését átvállalták s e fő-ügynökségi irodát ideiglenesen

uri-uleza Vas-vendéglőben

a mai napon megnyitották, hol is biztosítási ajánlatok a mai naptól kezdve elfogadtatnak s a biztosítási üzletre, vagy a
társaságra vonatkozó mindenféle felvilágosítások legkészségesebben adatnak.

Biztosít pedig a társaság:

- tűzveszély és robbanás által okozott károk ellen;
- jégkarok ellen;
- szárazon vagy vizen szállított javak károsodása ellen;
- az ember életére minden ismert módozat szerint.

A „Magyar-Franczia biztosító részvény-társaság”, melynek

20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot

tevő alaptőkéjéből a részvényesek által mindjárt kezdetben

10 millió frank, azaz 4 millió arany forint készpenzben

befizettetett s részint a főváros legelső pénzintézeténél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lett el-
helyezve, f. é. okt. 14. tartván alakuló közgyűlését, azon a társaság ügyvezetésének élére következő közegek választattak meg:

Választmány. Elnök: Bittó István, ő felsége val. belső titkos taná-
csosa, a Lipóttrend nagykereskedése, orsz. képviselő stb. Budapest. Alelnökök: báró
Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapest. Bontoux Jenő, a párisi „Société
de l'Union générale” elnöke stb. Párisban. Választmányi tagok: Robert Moria marquis
de Banneville, az osztr. déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban. Pierre François Frederic
d'Aymar marquis de Chateaurenard, az osztr. államvasut-társaság igazgatósági tagja stb. Pá-
risban. Neuwelt Armin, kir. kereskedelmi tanácsos, nagykereskedő stb. Budapest. Lovag
Zápori Regenhart Ferencz, az Albrecht vaspálya elnöke stb. Bécsben. Sváb Karoly, földbir-
tokos, orsz. képviselő stb. Budapest. Báró Tinti Károly, cs. kir. kamarás, az osztr. déli va-
sut alelnöke, az osztr. urakházának tagja stb. Bécsben.

Felügyelő bizottság: Beck Nándor, a magyar jelzálogbank igazgatója Bu-
dapest. Láczy Leo, a magyar ált. földhitel részvénytársaság igazgatója Budapest. Lewin
Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója Budapest. Serrebourse Jos. Maria, Emil, a pá-
risi „Société de l'Union générale” vezér-felügyelője Párisban.

Igazgatóság. Igazgatók: dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó-ügyvéd
Bécsben. Kistenmacher Károly, a „Hoffmann József” nagykereskedő cég főnöke Budapes-

ten. Schweiger Márton, k. kereskedelmi tanácsos Budapest. Vezérigazgató: Moskovicz
Lajos Budapest.

Tekintve a társaságnak fentebb kitűntetett tőke-erejét s az üzletvezetése élén
levő, hazánkban is nagyjából ismert és köztiszteltetben álló egyéniségeket: bátran el-
mondható tehát, hogy nem volt még az egész monarchiában biztosító társaság mind ez ideig,
mely a biztosító közönségnek annyi garanciát nyújtott volna, mint a mennyit neki a társa-
ság mindjárt kezdetben nyújtani képes. S a midőn a társaság ezen, eddig páratlan tőke ereje
és az élén álló egyéniségek jelleme egy részről teljes biztosíték arra nézve, hogy a társaság
üzletvittele a méltányosság, pontosság és legszigorubb becsületesség minden követelményének
mindenkor és teljesen meg fog felelni: másrésztől a szakvezetés adataitossága az iránt is ke-
zesség, hogy a társaság a díjtételek megszabásánál is kellő tekintettel fog lenni a verseny jo-
gosult követelményeire.

A midőn tehát tisztelettel alólírottak a biztosító t. közönség bizalmát az általuk
képviselet társaság iránt újból felhívják és kéri, megjegyzi egyszersmind, hogy a főügynök-
ségi területen a vidéki ügynökségek szervezése teljes folyamatban van és hogy tűzbiztosítási
ajánlatok a már felállított ügynökségek által is készségesen elfogadtatnak, maradván

Aradon, 1879. évi december hó 7-én.

teljes tisztelettel:

a Magyar-Franczia biztosító részvény-társaság főügynöksége Aradon:

SCHULHOF M. J. és FIA.

uri-utasa.

Hitelsorsjegy-igérvények,

huzása: 1880. január 2-án.

Főnyeremények: 200,000; 40,000 és 20,000 frt.

Ára 5 frt bélyeggel együtt.

1061-1-3

Jótekonyczélú államsorsjegyek,

huzása: 1880. február 12-én.

Főnyeremények: 70,000; 20,000; 10,000 és 5,000 frt.

Egy sorsjegy ára 2 forint.

Bécsvárosi nyeremény-közlöny-igérvények,

huzása 1880. január 2-án.

Főnyeremények: 200,000; 50,000 és 20,000 frt.

Ára 2¹/₂ frt bélyeggel együtt.

1061-1-3

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

AZ ÜNNEPEKRE

ajánl alólírott többféle kintű

a l m à t,

u. m. Masánski, rubin, stb. a legolcsóbb áron.

REISNER DÁVID,

„arany csillag” szálloda t. r. mben.

1065-1

15483/1879 kh.

Hirdetmény.

1057-2-3

Mely szerint a közönség tájékoztatásul közhírré tétetik, hogy a f. hó 26-ára eső hetivásár karácsony másodnapjával összeesvén, az e miatt nem december 26-án, hanem az ünnepek megelőző szerdai napon azaz f. évi december hó 24-én fog megtartatni.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala által 1879. évi decz. hó 17-én.

Urbányi János,
főkapitány.

Eladó ház és kert.

A szerb-utca 28. szám alatt lévő lakház, valamint a Vendel- és sár-utczában lévő szőlőskert az ott lévő két épülettel együtt szabad kézből eladó.

Közelebbi részletekről értesítés nyerhető levél útján ezen cím alatt: Öv. Petrovits Krisztina Szabadkán (Bácsm.) VII. kör, 12. szám.

1059-2-3

Ujonnán

arany éremmel

kitüntetett

s karácsonyi és újévi ajándékokra alkalmas

magyarádi kabinet, rizling, muszkai kőborait, továbbá a legfinomabb veres ménesi és tokaji tábla, másolás, asszú és szalmaborait, valamint valódi francia pezsgőborait ajánla ládáscsákban 10 üvegenként csomagolva 6 és 12 forintjával.

Domány József,

1050-2-3

korlagykereskedő és szőlő birtokos.

Karácsonyi-, újévi s más ünnepekre

különösen alkalmas, s szíves megrendelésre küldök alólírott k. biztosítás mellett, valódi hegyi borokat Kintz J. ur pinczéiből Paulsen s Aradon, ládáscsákba csomagolva 3, 6, 9 és 12 üvegenként 7 és 8¹/₂ deciliteres palackokban, 3 minőségben és pedig:

veresbor I. egy nagy üveg 1 frt.	róssabor II. egy nagy üveg 1 frt.
„ I. „ kis „ 55 kr.	„ II. „ kis „ 30 kr.
„ II. „ nagy „ 60 kr.	fehérbor I. „ nagy „ 60 kr.
„ I. „ kis „ 35 kr.	„ I. „ kis „ 35 kr.
róssabor I. „ nagy „ 60 kr.	„ II. „ nagy „ 40 kr.
„ I. „ kis „ 35 kr.	

Csomagolás saját beszerzési áron számított. Az összeg előre befizendő, vagy utánvét mellett. Nagyobb mennyiségű 1/3 előleg.

Megrendelések úgy hordó számára, mint üvegenként azonnal eszközöltetnek s a hordók a beszerzési áron számítottak, üres üvegek bérmentve Aradra szállítva a nagyobbak 12 kr., a kisebbek 6 kr-ával visszavételnek.

Együtt ajánljuk téli csikkek közül álló nagy raktárakat, ugymint: rum, tea, sajtok, heringek, rizs, sardínák, sardines de Nantes, candirozott gyümölcsök, stb. friss s legújabb minőségben, a legolcsóbb s leggyorsabb kiszolgálás s a legolcsóbb árak biztosítása mellett.

Tones F. és társa,

1066-2-3

fűszer-, anyag-, festék- és gyógy-árak üzlete a „fekete kutyához”, és a főter s szep-ut-za sarkán lévő fők-üzlete a „zerescséhez” Aradon.

Petrovsky Károly

fűszer-, csemege-, anyag- és festékár-kereskedése, thea és rum raktára

Arad, főter 8. sz. a t. Minoriták zárdájának ellenében: ajánlja dusan rendezett cukor, kávé, rizs, déligyümölcs, és legfinomabb nizzai és genovai olaj raktárát, va ami t. gazdag választékát az ideai aratásu theakból, valódi, közvetlen behozott jamaika, angol ananász, fehér jamaika, cuba és általában kedvelt braziliai rumjait, cognacját és aracját, francia s belföldi likörjeinek legfinomabb fajtaí, valódi ó-szeremi szilva és törkölyszeszt.

Angol theasütemény és belöldi theaspiskotát.
Francia pezsgőborokat Delo-ck és társ., Aubertin és társa, magyar pezsgőt Pethő Imre és társa velencei, Prückler Ignác budapesti gyárából, nemkülönben kitűnő csemege és asztali borokat eredeti üvegekben.

A naponként frissen érkezett valódi frankfuti, párisi, debreczeni, góthai kolbászokat, kassai sódort, debreczeni szalonát és morda-dellát, halak és conservek közül: angolnák, keleti tengeri heringek, angolnák fagyalékban, ajókkák, vadász heringek, mindennemű bel- és külföldi mustár, hamburgi halsájt, franczia, svájci, olasz és belöldi sajtok, roquefort, imperial, neu-châti, strachino, gorgonzola, pármai, emmentáli, reutenau, bagen erci, groji és lipői túrók.
Malagaszőlő, datolya, papiros mandulák, préselt szilva, szu-tán, koszorú- és hordó fügét, valamint csukrosított déli gyümölcsöket csinos dobozokban.

1052-2-3

Mindenkor friss vadak kincstári erdőkből.

Arjegyz-kek kívánatra bérmentve küldetnek.

15520/1879 kh.

Felhívás!

1060-1-3

Aradváros hatósága mint sorozójárás részéről, az 1880-ik évi ujjonozásra vonatkozó sorhuzás folyó hó 29-én délelőtti 9 órakor a kapitányi hivatal helyiségében fog eszközöltetni; — felhív-va, hogy az 1880. évből született helybeli illetőségű hadkötelesek, mi-szerint említett napon s helyen megjeljenek, — figyelmeztetvén, hogy a meg nem jelenő védkötelesek helyett egy bizottsági tag, mint hivatalos közeg által fog sorozás huzatni.

Kelt Arad szab. kir. város kapitányi hivatala által 1879. évi dec-ember hó 18-án.

Urbányi János,
főkapitány.

GLÜCK IGNÁTZ

ezelőtt

Prinner V. Samu

fűszer-, gyarmat-, csemege-ár-kereskedése, és valódi angol-chinai

rum és tea raktára

Aradon, főter, a színházszá szemben, a sziget-utca sarkán,

a karácsonyi és új-évi ünnepekre

ajánlja a következő frissen érkezett csikkek és pedig:

A legkedveltebb egyenesen behozott

franczia pezsgő-borait,

Veuve Cliquot, Ponsardin, Delbeck és társa, Roederer L., Aubertin és társa és de Montigni és társa gyáraikból Reimsban,

magyar pezsgőt,

Pethő Imre és társa velencei, egy Prückler Ignácz buda-pesti gyárából.

Valódi bordeauxi csemege borokat

Rieunir s társától, egy malaga muscat-lünel, cherry, madeira, kitűnő csemege, asztali és pecsenye, asszú és szalma-borokat

eredeti palackokban. A legnemesebb és legfinomabb faju valódi jamaika, angol ananász, cuba, általában minden kedvelt

braziliai-rum jait,

cognacját és bataviai arakját, pezsgő cognac esszenciát Di-jonból a legfinomabb minőségben; gazdag választékát az egye-nesen beszerzett ideai aratásu

theakból,

különösen caraván-virág-, Sian-Mandarin-, fleur de Japan-, Pecco-virág-, Java-, Assam-, Orange-Pecco-, fleur-Sausinsz-ky-, Imperial- és Peccing-Melange-, Souchong- és fleur du Theo noir theát.

Valódi hollandi liquerjeit Wienand Focking gyá-rából Amsterdamból, franczia, olasz és belföldi liquer-jeinek legfinomabb fajtaí és ó-szeremi szilvaszeszt.

Angol theapiskotát Hunchley és Palmers gyárából Londonban s kitűnő theasüteményeit Richter és káinktól Bécsben.

Halak és conservek közül különösen ajánlandók: füs-tölt rajnai lazacok, herakott pistráng, angolnák, keleti tengeri kövér heringek, valódi angolnák tagyban, legfinomabb elhai kilencz-szeműek, gyöngyheringek, nantesi sardínák, heringek olajban, rakfarkok, mindennemű különösen valódi straszburgi ludmájpástétomok, mindennemű bel- és külföldi mustár.

A legkedveltebb angol, franczia, svájci, olasz és belföldi sajtok minden nemei.

Malagaszőlő, datolya, ropogó-mandulák, mazsolaszőlő és füge, valamint nagy választékú franczia csukrosított gyü-mölcs- és elegans dobozokba rakott görcei gyümölcsből.

Minden megrendelés a legolcsóbban s pontosanban teljesítetk s az árak lehető legolcsóbban számítottak.

Paplanok és matrácok

a legutányosabb készíttési áron

WEISS JÓZSEF-nél

a régi városháza közelében, az udvarban.

Selyem paplanok 15 frt,

matrácok 5 frt 50 kr, 10 frtig: lősszű-rel 15-20 frt, a legfinomabbak 25 forint.

1088-3-5

HIRSCH F.

rőfőskereskedésében

egy tanuló

felvétetik

1068-1-8

A ménesi korona-uradalom szőlőjéből való kitűnő fehér

ménesi bakator-bor

kapható az „Auerbach” pincében.

Tisztelettel:

Dangl Károly,

(Domány-téle ház) a szerb-utczával szemben.

1062-1-2

Szemlak községben a főtéren — Berecz Anna és Szidónia lajdonát képező jó anyagból épült, igen jó karban lévő lakhá-800 [6] beltelekkel — szabad kézből azonnal eladatik. Az eladó feltétel alólírottánl meg tudható, valamint a vétel is megköthető, az eladandó ház kávéházi helyiségek, szállodának alkalmas — benne egy husvágó bolt is — alatta pince és jégverem.

Kelt Szemlak, 1879. decz. 19.

RAJLA ZSIGMOND
meghatalmazott.

ZEISLER SÁNDOR

8 1/2-24*

ujjonnan nyitott

férfi-, női- és gyermek lábbeliek raktára

„az arany csizmához”

a Nádor szálloda épületében

ARADON.

Ajánl mindenféle lábbelieket a leghíresebb forrá-sokból, elegans kiállításal, dus választékban a legolcsóbb gyári áron. Vidéki megrendelések posta-utánvét mellett pontosan s juttányosan teljesítetnek.

Nem alkalmas lábbeliek legkésőbbesben csordítottak ki. Kívánatra egy a mérték vevéshez szükséges utasítás bérmentve küldetik meg.

7477/1879 sz.

1058-2

Arlejtési hirdetmény

nagylaki korcsma építésre.

A pécskai magy. kir. jószágigazgatóságnál 1880. évi janu-15-én délelőtti 10 órakor arlejtés fog tartatni a nagylaki dalmi korcsma épület átalakítása iránti vállalatra 3708 frt 27 kr költséggel. Feltételek ugyanott megtekinthetők. Pécskán, 1879. december 17.

!!Csaknem ingyen!!

A közelmúltban bukott nagy britania-eszt-gyár fölszámolás folytán, a köve-korú rendkívül finom 42 darab britania-eszt tárgyak csak 6 frt 75 krért, vagyis az elbállítási költség alig negyedrésséért, tehát csaknem ingyen adatik, és pedig:

- 6 db. kitűnő jó asztallikés, britania-eszt nyárlól, valódi angol eszt asztal-élel.
- 6 db. legfinomabb britania-eszt villa, egy darabból.
- 6 db. súlyos britania-eszt evőkanál.
- 6 db. legjobb min. kávé kanál, britania-esztből.
- 1 db. tömör britania-eszt tejmerő-kanál.
- 1 db. súlyos britania-eszt levestesző-kanál.
- 6 db. britania-eszt kóstortó.
- 6 db. angol Victori-tálca, finom véséses.
- 2 db. pompás britania-eszt asztali-gyertyatartó.
- 1 db. eszt-thangru brit-eszt salen asztali csengettyű.
- 1 db. britania-eszt thea-szűrő, fogóval vagy füllel.

42 db. Mindezen 42 tárgy a legfinomabb britania-esztből készült, mely a világon azon egyedüli fém, amely örökké lehar marad és 30 évi használat után sem különbözethet meg a valódi minőségű esztől, amiről kezesskedtetik.

Csim és egyedüli megrendelő-hely cs. kir. osztr.-magyarország részéről az első angol britania-eszt gyár főraktára.

BLAU & KANN.

Bécs, I. Elisabethtasse Nr. 6.

Küldemények utánvétellel pontosan teljesítetnek. — Mind a 42 darabot a postaköltség Ausztria-Magyarország bármely helységéhes csak 26 kr ba kerül.

979-6-12

FIUME

1869.

40 arany pályadíj.

ROZSNYAY MÁTYÁS

gyógyszertára

és művegyészet laboratoriuma,

ARAD, főter 13. szám.

A következő szereket ajánlja különösen hölgyeknek:

Serail-arozkenőcs.

Szept. májfoltt és pattanások elűzésére a legbiztosabb szer. — Az arosbórt tisztán, fehérén s üdén tartja. Ára egy tégelynek 1 frt, továbbá

Grandjean-féle hölgyper.

Az itteni hölgyvilág előtt kitűnő volta miatt általános ismeretes. Egy doboz ára 1 forint, végre

Valódi párisi rizspor.

Egy doboz ára 50 kr. o. 6.

Brüssel 1876.

egészségügyi-congressus bronz-érem.

5-145

Páris 1873.

világjárólat bronz-érem.